

Izkušnje iz Davovca

V nedeljo je bila na Davovcu pod Krovčim lep priveditev, kjer so odprli spominska obeležja NOB. O tem smo sicer v našem listu že pisali, toda tu gre za drugo stvar — za sodelovanje mladine. Na mnogih konferencah pravilno poudarjamo pomen prenašanja tradicije NOB na mladi rod, na današnje mladino. Toda v konkretnih oblikah dela smo takrat preokorni za uresničevanje tega načela. Mnoge proslave NOB so zgolj stvar organizacije Zveze borcev. Borci organizirajo priveditve, nastopajo v sporedu, polagajo vence itd. To pot pa je bilo opaziti bistveno spremembo. Glavna beseda je imela mladina. Seveda ne stihistično. Glavni iniciator je bil Občinski odbor ZB. Toda organizatorji so bili potem sami posvetni delavci na šolah, mladinski komite in mladinske organizacije po podjetjih in ustanovah sploh. Posledica tega je bila, da je poleg učiteljskega pevskega zbora na proslavi sodeloval pionirski pevski zbor iz Cerkelj, mladinski pevski zbor kranjske gimnazije in drugi mladinci sliši. Sodelovali so vse osnovne šole z višjimi razredi iz Kranja, vse strokovne in srednje šole, celotna šola iz Cerkelj in velik del učencev šenčurske šole itd. To so dosegli tako, da so športni dan, ki naj bi bil v sredo, prestavili na nedeljo. Hkrati je šolska mladina tako pridobila en prost dan med tednom namesto športnega dneva.

Taka oblika organizacije in udeležba ter aktivno sodelovanje na tej pomembni partizanski proslavi je hkrati dokazala, da ima naša mladina pravičen odnos do dopodkov naše revolucije in da pri takih priveditvah zelo rada sodeluje. Treba je to mladino samo privabiti, ji omogočiti dostop na udeležbo.

Podobne izkušnje imajo že na Jesenicah, v Škofji Loki in drugod, kjer so nekatere proslave NOB organizirali preko mladinskih organizacij. Izkušnje z nedeljske proslave na Davovcu pa so nov prispevek v nadaljevanju teh težav in prav zato zaslužijo posebno pozornost.

K. M.

OBRAZI IN POJAVI

Če ni, pa ni

Pri Gregorjevih nikdar ni šlo prav težko. Njihova dekleta so zmeraj imela lepe obleke in nova, vospodarska, kadar je stopil v gostilno, so vsi pozdravljali. Včasih, pred dobo fiatov in mušev, je bila pred domačo gostilno (in čestokrat tudi pred cerkvijo!) edino kočija Gregorjevih.

Toda razen ponosa na svoje imetje se tamkaj iz roda v rod prenaša tudi ozkost in skopost. Prosjaki, ki jih je bilo včasih precej, so kar vedeli, da tam ni iskati prenočišča. Dinar ni in ni šel iz roke, razen za domače, družinske potrebe.

Tako je tudi danes. In to je bil povod, da je pred dnevi prišlo pred domačo trgovino med ženami do opazke in besed. Približno takole je bilo:

»Zmeraj so pravili, da bo zdaj boljše kot včasih, da ne bodo rúbili in strašili kmete z bobni. Zdaj pa vidite! Na občinski deski so nas označili! Rubit nam bodo prišli! Radio bodo »velik Sramota!« je na ves glas vpila Neža Gregorjeva.

»Zakaj pa ne plačate davkov? Prav imajo. Če smo mi vse plačali, ko imamo v hlevu samo dva repa, brez mleka in gose, bi pa že lahko tudi vi,« je zabrusila v odgovor suhljata in žilava žena.

»Če ni pa ni. Kako naj plačam,« se je branila Neža. Toda več glasov je brž preglasilo njene besede. Žene so naštevale, da so pač pri Gregorjevih prodali spomladni vola, prodali so precej češnjavih desk in blodov, veliko krompirja in podobno. Kam gre denar, ki ga prejemaajo za mleko, za sadje, kam je žel denar za žganje, ki so ga kuhali, da je dišalo po vsej vasi. Besede so padale kar vprek.

»S čigavim denarjem zida sin biš? Kje je dobil Janko denar za vespo? Za davke pa ni in ni! Potem pa pravi, da ni kruhal! Če bi se vsi tako izogibali davkov, ne bi nikoli prišli do nove pekarnice, ne bi mogli popraviti ceste, niti otroci ne bi mogli v šolo. Kdo bi plačal učitelja!«

Take in druge besede so se kar vrstile. Neža se je jezno obrnila in odšla. Ni se upala več trditi da »ni in ni.« Pred ljudmi se ne da ničesar prikriti.

Težave pri komunalni graditvi v jeseniški občini

Kaj bi rekli volivci?

Da ali ne motel v Kranjski gori - Približno 200 milijonov dinarjev premalo za začetno komunalno gradnjo

JESENICE, 7. oktobra — Kakor so se volivci tukajšnje občine pred leti upravičeno pritoževali, češ da na Jesenicah ne grade stanovanj, trgovin in drugih javnih prostorov, ki so ljudem nujno potrebni, prav tako pa so zadnje čase morali tudi priznati, da se je gradbena dejavnost zelo na široko razmahnila. Jesenice z nebotičniki in številnimi drugimi novimi poslopi in preurejenimi ulicami zelo hitro spreminjajo svojo podobo.

Toda ta smeli obseg vsestranske gradnje je prav te dni spravil v zagato zainteresirane občinske organe. Zagatilo se je namreč pri gradnji motela v Kranjski gori. Končno pa gre za ugotovitev, da zastavljena dela prekoračujejo za kakih 200 milijonov dinarjev vsa razpoložljiva občinska sredstva. Nekatera dela so že morali ustaviti.

Glavni problem je z gradnjo motela v Kranjski gori in Doma na vrhu Vitranca. Za ta dva objekta (ki pa še nista upoštevana pri številki 200 milijonov!) bi letos potrebovali še približno 90 milijonov dinarjev.

Pred kratkim je bilo v Kranjski gori posebno posvetovanje o tem. Govorili so zlasti o motelu. Ko se je občina lani odločila za gradnjo tega objekta, je bil predračun le okroglih 34 milijonov dinarjev. Ob soudeležbi iz zveznih in republiških skladov pa bi občina prispevala le približno 30 odstotkov oziroma 10 milijonov dinarjev.

Toda zatem so nastale spremembe. Kaj kmalu so sprevredili, da načrt sploh ni primeren. Nov načrt, po katerem so šele začeli graditi, pa je dvignil predvidene stroške za 100 odstotkov — na 68 milijonov dinarjev. V toku same gradnje pa se je pokazalo, da niti predračun načrta ni bil pravi in je predvideno, da se bo do skupni stroški razrasli na blizu 100 milijonov dinarjev. Hkrati pa, in to je naredilo še večje težave, je večina bremena prepuščena sami občini. Le-ta bi morala k skupnim investicijam prispevati namesto predvidenih 10 kar 70 milijonov dinarjev.

KAJ PRAMI PREDSEDNIK?

Predsednik Občinskega ljudskega odbora Franc Treven je v

razgovoru dejal, da si pred volivci ne upa več zagovarjati gradnje tega motela. Če ne bodo dobili primerne soudeležbe, bodo verjetno primorani ustaviti dela na tem objektu. V občini, kot je povedal on, je med drugimi še zmeraj 1450 prosilcev za stanovanja. Prepotrebna je gradnja podobnih potreb v občini gradnja motela ni najnujnejša. Hkrati pa bi ustavitev dela na

tem objektu pomenila hud udarec turizmu v Gornjesavski dolini. V motelu, ki bi moral biti na razpolago že v prihodnji zimski sezoni, bi bilo 87 ležišč, garaž za 26 osebnih avtomobilov, manjši bife in restavracija s 40 sedeži. Tak objekt je tam nujno potreben. Hkrati pa je treba misliti, da je v to stavbo že vloženi približno 40 milijonov dinarjev in je zato dokaj pozno ugotoviti ali naj se zgradi ali ne.

Del krivde za nastale težave brez dvoma izvira iz projektov oziroma organov, ki so te projekte potrjevali. Toda ne glede na »grešnega kozla« je sedaj občina postavljena pred težak problem. Seveda odločitev nikakor ne bo smela biti brez prisluha o potrebah in zahtevah samih volivcev.

-I. c.

Proizvajalci o strokovnem izobraževanju

KRANJ, 7. oktobra — Klub gospodarstvenikov v Kranju je organiziral zanimiv razgovor o novih pogledih strokovnega izobraževanja, ki je bil v prostorih kluba večeraj. Uvodni govor o tem je imel predsednik Zveze delavskih univerz Slovenije tov. Ivo Tavčar. Zatem so udeleženci izmenjali razne poglede in izkušnje o tem važnem problemu.

Naj so govorili o vlogi srednjih in strokovnih šol, o vlogi pedagoških delavcev in o finaniranju šol. Ob tem so ugotovili,

da se ponekod nepravilni odnosi raznih organov doslej kvarili sodelovanje in večje uspehe. Med učnim osebjem se večkrat sliši pripomba, da se gospodarske organizacije premalo zanimajo za šole. Hkrati je v gospodarskih organizacijah očitajo vzgojiteljem nezadostno razumevanje za to in ono. Vse to je posledica ločenega dela, brez sodelovanja med šolo in proizvodnjo, kar je glavna slabost, kot so ugotovili na posvetovanju.

-I. c.

S seje ObLO Bled

Zastoj v gozdarstvu

Občinski zbor proizvajalcev bo o dejavnosti v gozdarstvu posebej razpravljaj in predložil ustrež o rešitev v preces zainteresiranim kolektivom

Po daljšem počitniškem premoru sta se pred dnevi spet sešla k redni seji oba zbora tukajšnjega Občinskega ljudskega odbora. Med najpomembnejše zadeve, ki jih je Občinski ljudski odbor na tej seji obravnaval nedvomno sodi razprava o gibanju gospodarstva v letošnjem prvem polletju.

Končna izpolnitev gospodarskih nalog v tem obdobju je dokaj ugodna. Vse gospodarske dejavnosti, razen gozdarstva, so prekoračile predvidene načrte. Celotna izvršitev plana v primerjavi z lanskim letom znaša letos 57 odstotkov. Ta primerjava bo verjetno še ugodnejša ob koncu leta, saj je skoraj vsa dejavnost še živahnejša v drugem polletju. Pri vseh gospodarskih dejavnostih, razen kmetijstva, se je tudi celotni dohodek dvignil znatno bolj kot osebni dohodki, kar je znak povečanja celotne storilnosti. — Celo podjetje Mesarija, kjer je lani primanjkovalo kar 611.000 dinarjev za osebne prejemke, je letos že ustvarilo nad 3 milijone sredstev za sklade. Dasi se je letos dvignila cena mesa, je ta uspeh predvsem posledica boljše organizacije dela in prizadevnosti kolektiva.

Spričo takega ugodnega splošnega stanja so se, seveda, odborniki na seji ustavili v razpravi tam, kjer je zabeležen zastoj — pri problemih gozdarstva. Največja težava je tam zaradi nestalnih delavcev. — Domačini celo iz tistih krajev, kjer je že stara tradicija v gozdarstvu, raje iščejo zaposlitev v industriji. Tudi delavci, ki v gozdarstvo prihajajo od drugje, so dokaj nestalni in se zaposlujejo v druge dejavnosti. Delno je iskati vzroke v načinu nagajevanja.

Po daljši razpravi o tem vprašanju so odborniki sprejeli predlog, naj zbor proizvajalcev skrb

podjetjih in drugim pristojnim organom.

Na isti seji so odborniki obeh zborov sprejeli tudi več odlokov in odločb, med katerimi je tudi odlok o upravnih čelnih na jezero, odlok o javnem redu in miru, odločbo o prenehanju gostinskega podjetja Krim itd. Prav tako so imenovali člane upravnega odbora Centra za izobraževanje kadrov gostinske stroke, upravnika Mlekarnice in podobno. Jb

Te dni so v Zireh končali delo na preureditvi oziroma asfaltiranju glavne ceste. Ziri je bilo zadnje občinsko središče na Gorenjskem, kjer še ni bilo asfaltiranih cest. Zato so prebivalci dokaj veseli tega uspeha. Del tega razporeda izraža tudi šolska mladina, kot je vidno na sliki

Pomembno srečanje pedagoških delavcev

BLED, 7. oktobra — Danes se je pričelo na Bledu dvodnevno posvetovanje pedagoških delavcev. Na tem delovnem sestanku, ki ga prireja Zveza pedagoških društev LRS, se bodo zbrali mnogi zbrani strokovnjaki in delavci, ki se ukvarjajo z vzgojnimi vprašanji mladine in delovnih ljudi. Razpravljali bodo o mnogih aktualnih vprašanjih, ki se pojavljajo v zvezi z novimi vzgojnimi in učnimi metodami v vzgojnih zavodih in izven njih.

Danes bodo na sporedu plenarna predavanja in sicer o našem prizadevanju za uveljavitev šolske reforme, o eksperimentalnem delu v osnovnih šolah v naši republiki, o vlogi izobraževanja odraslih v sodobnem družbenem življenju, o nalogah pedagogike v zvezi s specifičnim razvojem naše družine in o vzgoji za družbeno odgovornost.

Jutri bodo udeleženci delali po sekcijah. Tako bodo v sekciji za pedagogiko imeli vrsto predavanj o nekaterih poglavjih naše današnje pedagogike imeli vrsto predavanj o nekaterih poglavjih naše današnje pedagogike, tako n. pr. o razrednih skupnostih, o zdravstveni, glasbeni, estetski vzgoji, o problematiki našega mladinskega tiska v pedagoški osveštljavi itd. V sekciji za didaktiko in metodiko bodo govorili o sodobnih oblikah pouka, med drugim n. pr. tudi o šolskih zadrukah, televizijskih šolskih oddajah, učnih prostorih itd. V skupini za posebno šolstvo bodo predavali o razvoju posebnega šolstva pri nas in o njegovi problematiki. Nadalje bodo razpravljali še o nekaterih problemih v naših strokovnih šolah, tako n. pr. o odnosu med praktičnim in

teoretičnim poukom, o družbeno ekonomski vzgoji itd. Posebno zanimiva vprašanja za našo današnjo pedagoško dejavnost pa bodo obravnavali v odseku za izobraževanje odraslih v šolskem in izvenšolskem sistemu.

Program posvetovanja kaže, da dejavnost pedagoških delavcev prestopa meje šolskih zidov vedno bolj in da se vedno bolj zrašča z našim celotnim življenjem in njegovimi vprašanji.

Zadnje vesti

DOMA...

LEONARDO DA VINCI, 7. OKTOBRA — Predsednik republike Tito in drugi potniki na veliki italijanski ladji Leonardo da Vinci so imeli tudi drugi dan potovanja lepo vreme in mirno morje. Leonardo da Vinci plove s hitrostjo 24 morskih milj na progi od Genova dolgi 4722 milj. Načrt potovanja določa, da bo ladja priplula 10. oktobra v Gibraltarju.

Skopje, 7. oktobra — V kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Makedonije v Skopju je dopoldne nadaljeval svoje delo. Najprej so opravili volitve v novi glavni in nadzorni odbor, nato pa so nadaljevali obravnavo glavnega poročila o delu med IV. in V. kongresom in referata predsednika glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Makedonije Lazarja Koliševskega.

...IN PO SVETU

NEW YORK, 7. OKTOBRA — Splošna razprava v Generalni skupščini Združenih narodov se bo začela danes ob 15.30 po jugoslovanskem času. Udeleženci bodo razpravljali o sprejemu Nigerije v Združene narode, nato bodo nadaljevali obravnavo dnevnega reda in postavitev vprašanja o sprejetju Ljudske republike Kitajske na dnevni red tega zasedanja.

Zvedeli smo...

△ AMD Senčur je v minulih dneh kupilo nov osebni avtomobil Fiat 600 za 1 milijon 400 tisoč dinarjev. Društvo, v katerem se vzgajajo šoferji in šoferji amaterji razpolaga sedaj že s tremi osebnimi avtomobili.

△ Kmetijska zadruga v Cerkljah ima sedaj en traktor. UO zadruge pa namerava kupiti še enega. Sprva v vasi za ta moderni stroj sploh ni bilo zanimanja, sedaj pa je to po zaslugah KZ vedno večje. Omenjena zadruga sama skrbi za svoj strokovni kader, saj ima dva štipendista na Kmetijski srednji šoli.

△ V času krankske tombole se je v Kranju zbralo iz mnogih krajev naše republike pa tudi od drugod preko 55.000 ljudi, o čemer smo že pisali. Naj povemo danes še to, da je število motornih vozil na parkirnih prostorih znašalo približno 8.000.

△ Znanstveno delo Zavoda za prosvetno pedagoško službo v Kranju je možno opraviti v največji meri preko tiskane besede. Zato so že v aprilu 1959 začeli izdajati svoje glasilo - Bilten. Doslej je izšlo 8 števk. Bilten je dokaj pester, bogat in obsežen, to pa predvsem zato, ker ima dosti sodelavcev. Izhaja v 300 izvodih.

△ Minulo nedeljo je Kmetijska zadruga iz Voklega organizirala za člane zadružnega Sveta pomembno in poučno ekskurzijo na Štajersko, kjer so si ogledali tamkajšnje zanimivosti iz kmetijstva in gospodarstva. Med drugim so si ogledali tudi rudnik lignita v Velenju in samo mesto Velenje, ki je vse zelo navdušilo.

△ V teh dneh vse občinske komisije za prometno varnost na Gorenjskem izdelujejo svoje plane, proračune in programe dela za leto 1961 na predlog okrajne komisije za prometno varnost in to zato, da bi se v prihodnjih občinskih proračunih zagotovila potrebna finančna sredstva za delo komisij in pa za tiste komunalne in prometne gradnje kot so urejanje kolesarskih stez, avtobusnih postajališč, mostov, parkirnih prostorov itd.

Dobro poslovanje okrepčevalnice

Kranj

V Planiki imajo že tri leta svojo okrepčevalnico. Hrana je iz leta v leto boljša, tako da so letos že lahko uvedli abonma za tople obroke. Od nekdanjih 120 porcij so danes že prišli na 400 do 430 porcij dnevno. Tudi promet se je stalno dvigal. V za-

IZ KAMNIŠKEGA KOTA

V Kamniku imajo gospodarske organizacije, kakor so ugotovili na zadnji seji Sveta za gospodarstvo, 47 odstotkov iztrošenih osnovnih sredstev.

Kamničani in okoličani se precej zanimajo za večerno politično šolo, ki je bila organizirana v okviru politično-ideološkega dela v tej sezoni. Predavanja, ki so se začela pred dnevi zajemajo v treh skupinah 130 poslušalcev, med njimi 26 prosvetnih delavcev.

V Moravčah zelo dobro dela aktiv mladih zadružnikov na osnovni šoli, v kamniški občini pa je najboljši aktiv na osnovni šoli v Stranjah.

V Kamniku so ob analizi polletnega plana podjetij ugotovili, da je bil skupni dohodek družbenega sektorja v primerjavi z lani za isto obdobje večji za 20 odstotkov, čisti dohodek pa za 15 odstotkov.

Kam v nedeljo?

NOGOMET

KRANJ - Reprezentančno srečanje mestnih reprezentanc Kranja in Celja ob 15. uri na igrišču Triglava

ROKOMET

KRANJ - ob 9.30 Mladost II : Borac (igrišče Mladosti) - ob 11. uri Mladost : Koper (ženske - igrišče Mladosti)

- ob 13. uri Iskra II : Storžič II (igrišče Mladosti) - ob 14. uri Iskra I : Tržič (igrišče Mladosti)

TRŽIČ - ob 10. uri Križe : Sava

Društvo prijateljev mladine na Jesenicah za Teden otroka

Društvo prijateljev mladine na Jesenicah se je odločilo prispevati primeren delež k čimboljši počastitvi Teda otroka na Jesenicah. Poiskali smo predsednika omenjenega društva tov. Mavra Lenardiča, ki nam je povedal tole:

»Da bi Teden otroka čim primerneje počastili, smo sprejeli sklep za gradnjo doma v Novem gradu pri Umagu. Od tamkaj-

šnjega ObLO smo dobili prostor. V pričetku prihodnjega leta pa bomo začeli z etapno gradnjo doma v montažni obliki, ki bo dograjen v treh letih. Dom bo imel 200 ležišč in bo služil šolski in predšolski mladini s področja jeseniške občine. Mislim, da nam bo uspelo dobiti potrebna finančna sredstva za gradnjo doma in bomo s to akcijo začeli že v letošnjem Tednu otroka. - Poleg odločitve za gradnjo doma v Novem gradu bomo organizirali po vseh šolah proslave in povesite s starši. Na terenu pod Mežaklo bomo skušali urediti otroško igrišče in bomo v tem tednu uredili vse potrebno s Stanovanjsko skupnostjo, ki bo prevzela ureditev otroškega igrišča. Prepričan sem, da bomo sklepe, ki smo jih sprejeli v počastitev letošnjega Teda otroka povsem uresničili, saj bomo z njihovo uresnitvijo v največji meri poskrbeli za naše najmlajše, je zaključil tovariš Lenardič.

Ob ustanovitvi Zavoda za zaposlovanje invalidov in drugih oseb

Našli so izhod

Bled kot turistični kraj vsako leto v poletni sezoni zaposli v gostinstvu precejšnje število sezonskih, zlasti ženske delovne sile. V izvensezonskih mesecih pa nastane vprašanje zaposlitve sezonskih delovne sile. Ta problem so pristojni organi na Bledu že večkrat poskušali rešiti, vendar so prizadevanja ostala brez uspeha. - Na Bledu je bilo v prvih mesecih letošnjega leta povprečno zaposlenih 2478 oseb, nezaposlenih pa je bilo 1. januarja letos 110 ljudi, od tega 11 moških in 99 žensk. Dne 30. junija pa je ostalo nezaposlenih le še 11 moških in 31 žensk. To pa zato, ker se je pretežno število ženske delovne sile zaposlilo sezonsko v gostin-

stvu in drugod. V jeseni pa spet ostane navadno nad 100 oseb nezaposlenih. To se seveda ponavlja iz leta v leto in se stanje bistveno ne spremeni.

Da bi našli zaposlitev tudi za osebe, ki iz katerikoli razlogov ne morejo biti v rednem delovnem razmerju, je ObLO Bled na pobudo Posredovalnice za delo v Radovljici sprejel predlog UO Posredovalnice in ustanovil samostojni zavod oziroma ustanovo za zaposlovanje invalidov in drugih oseb. Predlog sta oba zbora sprejela na zadnji seji. - Tako bo omogočeno tudi osebam, ki po sezonski naravi njihovega dela ne morejo biti zaposleni vse leto, da jim bo novo ustanovljeni Zavod našel primerno delo. Sprva bi bilo potrebno pričeti z delom v takih obratih, ki ne zahtevajo previsokih investicij. Izdelovali pa naj bi za začetek predvsem izdelke, ki bi jih mogli delati tudi na domu, ker bo tako hitro težko najti primerne prostore. Stopili naj bi v sodelovanje z Zavodom na Jesenicah. Ta naj bi delovni sili

Strokovni izobrazbi večjo pozornost

V petek zvečer je bil na Jesenicah plenum občinskega sindikalnega sveta, ki je bil namenjen izobraževanju članov posameznih delovnih kolektivov. Poročilo o delovanju jeseniških strokovnih šol, Centra za izobrazbo pri Železarni Jesenice in Delavske univerze na Jesenicah je imel inž. Avgust Karba, ki je orisal velike uspehe, ki jih zadnja leta dosegajo pri izobraževanju strokovnega kadra v posameznih šolah in ustanovah. Zelo izčrpano poročilo so dopolnili razni diskutantje, med temi tudi ljudski poslanec in direktor Centra za izobraževanje odraslih pri Železarni Jesenice Maks Dimnik. Seznanil je navzoče z izobraževanjem odraslih pri Železarni Jesenice in dal smernice za podobno izobraževanje pri ostalih podjetjih na področju jeseniške občine. Poročilo in razprava sta bila lep prikaz sedanjega izobraževanja odraslih in izobraževanja članov kolektivov nasploh, istočasno pa sta dala bogate smernice za prihodnje, zato je plenum več kot uspel.

ZBOR ZROP KAMNIK

Občinska organizacija Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev v Kamniku je imela v nedeljo občni zbor, na katerem so pregledali rezultate dela v preteklih dveh letih. Organizacija je v tem času vključila v svoje vrste tudi podoficirje, vendar jih je še več kot polovico ostalo izven organizacije. Strokovnih predavanj se je udeleževalo okrog 85 odstotkov vseh rezervnih oficirjev in podoficirjev kamniške občine. Pri volitvah so vključili v odbor nekaj mlajših članov, za predsednika pa je bil ponovno izvoljen rezervni major Stane Peček.

Največ iščejo potrdila

Izkušnje krajevnega urada v Poljčah

Na krajevnem uradu v Poljčah smo ondan kramljali o delu tega urada, o tem, kaj ljudje tamkaj opravljajo itd.

Tamkajšnja uslužbenka Miroslava Marolt je najprej povedala, da sedaj uvajajo redno popoldansko delo ob sredah. Vsako sredo od dveh do šestih popoldne bo urad na razpolago strankam.

»Kaj ljudje pravijo o tem novem umiku?« smo jo najprej vprašali.

»Pri nas imamo popoldansko službo že dva meseca«, je pojasnila Miroslava. »Razlika je le ta, da smo imeli doslej popoldansko službo ob četrtkih, in sicer od štirih do šestih popoldne.«

»Ali hodi veliko strank v vaš urad popoldne?«

»Prve dni ni bilo skoraj nobenega. Potem so počasi začeli prihajati, ko se je razvedelo za to ugodnost. Škoda,

da sedaj menjamo na sredo. Ta sprememba bo znova vnesla negotovost pri ljudeh in bo verjetno spet šepalo nekaj časa, dokler se ne bodo ljudje privadili na to spremembo. Mislim pa, da je zelo dobro to, da bomo sedaj začeli že ob dveh. Tako bodo vsi tisti, ki takrat gredo z dela, lahko brž opravljali razne posle, medtem ko so doslej morali čakati do štirih.«

»Zaradi katerih zadev se ljudje največ obračajo v vaš urad?«

»Največ prihajajo zaradi raznih potrdil o skupnem gospodinjstvu, za razne overitve in podobno. Različne so pač stvari.«

»S katerega področja pa je največ stvari, ki se takorekoč niso v vaši kompetenci in se morajo ljudje zanje obračati na občinske organe v Škofji Loki?«

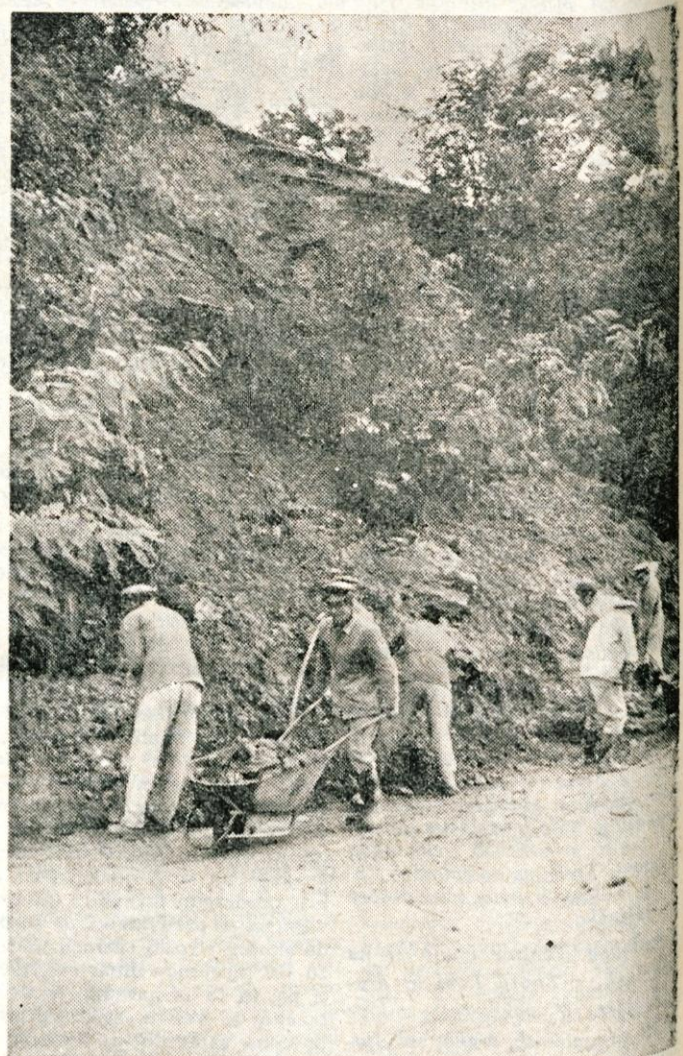
»Težko je reči. Več je takih stvari. Zlasti morajo ljudje v Loko po razna potrdila o dohodkih in druge dokumente, ki jih potrebujejo za otroške doklade, za štipendije, za pokojnine itd. Toda v Gorenjo vas hodi vsak ponedeljek tudi referent za delo, tako da ljudje prihranijo pot v Loko za razne zadeve, kot na primer priče za potrjevanje delovne dobe in drugo. Dvakrat mesečno so tam pravni nasveti. Hkrati je tudi v Gorenji vasi krajevni urad. Tako sta dva krajevna urada vzdolž doline med sedej občini v Škofji Loki in v Zireh.«

»Z iz katerih vasi vašega območja imajo ljudje najbolj daleč?«

»Najbolj oddaljene so vasi: Podvale, Gor. Žetina in Jelovica pod Blegošem. Od tam je kar dobri dve uri hoda.«

V tem je na vrata že potekala neka žena in razgovor smo končali s kratkim stiskom rok.

-I. c.

Kot smo že poročali, je preteklo soboto in nedeljo divjalo v Škofji in Poljanski dolini veliko neurje. To je bilo še večje v Poljanski dolini, kjer se je na odseku ceste Škofja Loka-Ziri utrgalo celo nekaj plazov kot vidimo na sliki. Prebivalci so takoj začeli čistiti zasute predele ceste, tako da je bil promet kmalu normalen.

Hotel Krim bo služil za izobraževanje kadrov

Bled ObLO Bled je že sprejel predlog odločbe o prenehanju gostinskega podjetja hotel Krim kot samostojne gospodarske organizacije. Omenjeni hotel bo od sedaj služil novoustanovljenemu Centru za izobraževanje kadrov gostinske stroke. Center za izo-

brazevanje je ustanovil upravni odbor Gostinske zbornice za okraj Kranj. - V okviru nove ustanove bodo prirejali periodične tečaje za vajence, tečaje za izobraževanje odraslih in oddelek hotelsko-poslovske šole za odrasle. Predvsem pa bo hotel Krim tudi služil za gostinsko

vajensko šolo. Ta bo organizirala tako, da bodo vajenci te stroke lahko pridobili zadostno teoretično in praktično strokovno znanje. V okviru šole pa bodo prirejali tudi tečaje za razno gostinsko dejavnost, za gospodinjstvo, ki bi se hotele zaposliti, tečaje za strežbo, hotelsko in kuharsko osebo za pridobitev kvalifikacije in polkvalifikacije. Hotel Krim bo služil Centru za izobraževanje gostinskih delavcev tudi kot vzorno gostišče za praktični pouk. Kljub temu pa bo obrat vse leto odprt tudi za goste. - Internat in prostori za učilnice bodo v prihodnje urejeni v depandansi Park hotela v Unioni. Za letos bo internat in teoretični del pouka potekal še v starih prostorih Skupnih prenočišč.

DENARNA SREDSTVA POTREBUJEJO

Tržič - Na kopališču v Trziču so sedaj v glavnem končana vsa važnejša dela, urejajo le še okoličnice, gradijo garderobe in tribune. Vendar se je predračunska vsota povečala za približno 25 milijonov dinarjev, tako da bo dokončno dograjeno kopališče veljalo blizu 90 milijonov dinarjev. Stroški so narasli zaradi raznih dodatnih del, med drugim pa se je tudi precej podražil gradbeni material, in sicer za 18 odstotkov.

Težko delo stanovanjske komisije

Kranj V tovarni tiskanege blaga v Tiskanini v Kranju ima prav gotovo stanovanjska komisija največ dela. Stalno si prizadeva, da bi našla čimpravičnejšo rešitev glede razdelitve vsakoletnih novih stanovanj. Vendar je delo zelo težavno, saj imajo letos na razpolago le 45 novih družinskih stanovanj z nekaj garsonjerami, prošnji oziroma prošilcev pa je 375. Sestav prošilcev je nasled-

nji: poročenih brez otrok 59; poročenih, ki imajo otroke 142; samskih brez otrok 108; samskih, ki imajo otroke 66; skupaj torej 375 kandidatov.

Od teh je 15 članov ZB, ki morajo priti na vrsto letos ali najkasneje v prihodnjem letu, dalje je 4 stanovanja dobila uprava za strokovnjake, ostala pa drugi najbolj potrebni prošilci.

DOM JE ŽE POD STREHO KRAVEČ

Te dni so spravili pod streho planinski dom, ki ga je vse leto gradila s prostovoljnimi delci mladina iz Iskre. Sedaj opravljajo v domu še notranja obrtniška dela in računajo, da ga bodo odprli predvidoma 29. novembra za Dan republike. Tako bodo delavci iz Iskre lahko razen na morju, preživeli svoje počitnice tudi v gorah.

-č

KROPA - IV. kolo zvezne atletske lige B program, kjer sodelujejo atleti iz Kamne Gorice, Naklega in Jesenic

NAMIZNI TENIS

KRANJ - Pričetek Gorenjskega prvenstva

SMUČANJE

KRANJ - Smučarski mnogoboj v Savskem logu (sodelujejo vsi najboljši smučarji Gorenjske)

TRŽIČ - V nedeljo dopoldne bo na strelišču v Trziču ekipno strelsko prvenstvo mestnih reprezentanc Gorenjske z MK puško. Nastopile bodo pet-članske ekipe iz Škofje Loke, Kranja, Tržiča, Bleda, Jesenic in Radovljice.

LJUBLJANA - ob 10. uri

Krim : Mladost (igrišče na Rakovniku)

KOŠARKA

KRANJ - Gorenjsko prvenstvo za mladinke v Savskem logu. Pričetek ob 9. uri

KEGLJANJE

KRANJ - Gorenjsko prvenstvo v kegljanju na štiri-steznem kegljišču Triglava s pričetkom ob 8. uri

ATLETIKA

NOVO MESTO - IV. kolo zvezne atletske lige, B program, kjer sodeluje tudi kranjski Triglav

KMETIJSTVO

Žirovski plašči

Kdo ne pozna žirovskih čevljev?

Kljub temu, da danes izdelujejo skorajda samo navadno obutev, kot druge tovarne, med ljudmi še zmeraj živi ime žirovskih čevljarjev in žirovskih čevljev. Seveda si pri tem zamisljajo močne, na roko šivane gojzerice in druge vrste delavskih čevljev.

Ne glede na to, če se bo tradicija žirovskega čevljarstva nadaljevala ali ne, pa se že sedaj v tamkajšnji dolini močno razvija tudi druga dejavnost — oblačilna stroka. Morda bodo v prihodnje prevzeli sloves tega kraja žirovski plašči.

Kakih sto parov rok s posebno spretnostjo dela v veliki stavbi gornjega dela tega trga. Tovarnjaki odvažajo njihove izdelke v Ljubljano in od tam v razne kraje Slovenije. Tam jih kupujemo pod naslovom Modna oblačila Ljubljana. Toda izdelki prihajajo izpod spretnih prstov priučenih krojaških delavk v Zireh.

Od obrti do industrije

O začetku in razvoju te krojaške dejavnosti v Zireh je najprej pripovedovala Julka Zakelj, zatem pa tovariš Bogataj v konfekejskem oddelku.

Bilo je že pred 12 leti, ko so v Zireh odprli malo krojaško delavnico. Zaposlitev je našlo kakih 8 krojačev in šivilj. Dokajšnje število nezaposlenih žena in tudi nekateri drugi pogoj so sili na obrat k nenehnemu razvoju. Toda primanjkovalo je prostorov, dobre organizacije in marsikaj. Lani so dobili 2 milijona dinarjev kredita. Kako malo je v primerjavi s potrebami rekonstrukcije jeseniške železarnice ali preureditve železniške proge na Gorenjskem, a kako veliko je to pomenilo za to malo podjetje v Zireh! Brž so si kupili najosnovnejše — 16 šivalnih strojev. Začeli so delati velike načrte o serijski izdelavi konfekcije. Toda ugotovili so, da ne gre kar tako. Za razvoj v večjem, nekako industrijskem obsegu, bi bilo treba imeti dobro komercialno službo, administracijo in vrsto drugih režijskih »priveskov«, ki bi seveda živeli od proizvodnje. Za to pa so bili še premajhni.

Ob iskanju izhoda iz te zaga-te so našli rešitev v združitvi z ljubljanskim podjetjem Modna oblačila. Postali so obrat tega podjetja. Izmed raznih vrst oblačil (športna, lahka itd.) je obrat v Zireh prevzel težko konfekcijo. To so v glavnem moški in ženski plašči, suknjiči in podobno.

Suknjiči v 7 urah

S tako specializacijo so začeli že od vsega začetka ustanovitve oziroma združitve, ki je bila januarja letos. Delo so že dokaj boljše organizirali. Od 12 ur dela, kolikor so prej potrebovali za standardni moški suknjič, so kaj kmalu znižali na 11 ur. Toda največji vzpon delovne storilnosti so vendar začeli pred dvema mesecema, ko so uvedli nov način nagrajevanja. Ob tem

so seveda morali narediti bistvene spremembe v organizaciji dela. Prej je bil grupni sistem nagrajevanja. Sposobnost in uspeh posameznikov tam ni prišel prav do veljave. Sedaj pa je individualni sistem nagrajevanja, in sicer po delovnih fazah. Za vsako delo, do šivanja gumbov in obdelave jamnic je določena norma. Vsak posameznik vpiše opravljena dela v spremni nalog. Toda norma ni več izražena v minutah kot prej, marveč samo v dinarjih. Čas ni več po-

je pri nekaterih delih, oziroma za posamezne delavke dokaj lahko. Nove delavke so navadno samo prvi mesec plačane na uro (po 50 dinarjev). V tem času se priučujejo za eno ali več delovnih postopkov. Prav tako priučujejo tudi druge, ki so že več mesecev tam, kadar pride nek nov način dela. Praktično priučevanje so večkrat organizirali po delu, dve ali tri ure.

Tako usposobljeni delavci že v drugem mesecu preidejo v grupo, za katero so se pokazali

Pri vsem tem pa se tamkajšnja krojaška dejavnost že uvršča v industrijsko obliko proizvodnje. To pa spreminja zahtevo do kvalifikacije delavcev. Teorija krojaških šol v poznavanju kroja, blaga in številnih drugih stvari tu malone v celoti odpade. Važna je samo praksa. Nemalo je delavk, ki se po mesecu ali dveh bolj znajdejo na določenem delovnem mestu kot kvalificirani delavec. Tako je tolmačil dosedanje izkušnje v tem obratu tovariš Bogataj. Go-

V konfekejskem oddelku

membem, šteje se samo delo.

Hkrati so črtali vse kvalifikacije. Prej je bila tarfina postavka odvisna od kvalifikacije. Sedaj pa se šteje samo sposobnost. Vse delo je razdeljeno v tri glavne grupe z večjo ali manjšo zahtevo po strokovnem znanju. Mnoge priučene delavke so se povzpele visoko navzgor.

Po dveh mesecih takega dela, pravijo, se je pokazal velik vzpon v delovni storilnosti. Za delo moškega suknjiča, za katerega so prej, kot že povedano, potrebovali 12 in zatem le 11 ur, potrebujejo danes samo še slabih 7 ur (6.56) v povprečju. Navadni zimski damski plašč, ki so ga prej delali 10 ur, izdelajo sedaj v 6.26 urah. To je, seveda tudi pot k večjim prejemkom.

Teorija in praksa

Celotna krojaška dejavnost v Zireh daje danes zaslužek že več kot 100 delavkam in delavcem. V modnem obratu, kjer delajo samo po meri, so zaposleni samo kvalificirani delavci: krojačice in šivilje z vajenci. Vseh je tam 20. V konfekejskem oddelku, ki pa daje glavni promet, je zaposlenih nad 80 ljudi. Toda med vsemi je tu samo 12 kvalificiranih krojačev. Večina kolektiva, skoraj same žene, so brez kvalifikacije. Priučevanje

sposobni ter prejmejo normo, oziroma si sami beležijo na delovni nalog svoje delo. Evidenca, kot pravijo, je dokaj enostavna.

K. Makuc

Zapiski po plenumu Občinskega sindikalnega sveta Kranj

Iskanje novih poti

za reševanje stanovanjske stiske in problema družbene prehrane

Vsakdo se bo strinjal s tem, da je pomanjkanje stanovanj pri nas še vedno med najtežjimi problemi. Veliko negodovanja gre predvsem na račun prepočasnega reševanja tega vprašanja. Stanovanjska gradnja ne more zadovoljiti niti potreb na ravne prirastke, kaj šele velikega števila priseljencev, ki zaradi hitrega razvoja industrije prihajajo v Kranj. Sedaj je sodelovala pri gradnji stanovanj le ena tretjina gospodarskih podjetij. Samoupravni organi po podjetjih zahtevajo širšo in cenejšo gradnjo stanovanj. V razpravi so delegati povedali marsikaj koristnih predlogov delavcev, ki jih zastopajo na plenumu. — Značilno je, da delavci nočejo zelo modernih stanovanj, ker

težko plačajo visoko ekonomsko stanarino. Poleg tega se marsikdo sprašuje, kako to, da je pri nas gradnja stanovanj tako draga (za primer: gradnja dvosobnega stanovanja v Velenju dva milijona in 600 tisoč din, v Kranju 4.000.000 din). Na splošno se ljudje zelo zanimajo za družbeno gradnjo, za katero bi sami radi prispevali večidel svojih lastnih sredstev. Na tak način bi bilo možno zgraditi veliko več primernih stanovanj (za 40 milijonov dobi gospodarska organizacija za svoje člane 10 stanovanj, če bi posameznikom pomagala pri gradnji z enim milijonom, bi dobila 40 stanovanj). Res bi morali posamezniki pri tem precej prispevati, vendar je pa to povsem normalno, saj je stanovanje prav tako osnovna dobrina in individualen potrošni artikel kot obleka, pohištvo, motorno vozilo in drugo.

Cepav imajo nekatera naša mesta že precej izkušnje z družbeno gradnjo, v kranjski občini s tem še niso pričeli. Ustanovljeni sta že bili dve združenji, in to Naš dom in Projekt, vendar z gradnjo niso mogli pričeti, ker niso dobili potrebnih kreditnih skladov.

Vrednost gradenj za leta 1960, 1961 in 1962 v kranjski občini znašala skupaj preko 2 milijard in 200 milijonov dinarjev, od tega za zidavo na Zlatem polju kar 1 milijardo in 200 milijonov. 80 odstotkov prispevajo v sklad podjetja sama.

Govorniki in diskutantje so delegatom plenuma nakazali več koristnih smernic, o katerih bodo sedaj razpravljali v podjetjih in omogočili, da bodo čimprej dorejeni konkretni zaključki, katerih cilj mora biti tak, da bo vsakdo prosiel za stanovanje v doglednem času s svojo soudeležbo, pa če bo še tako minimalna, stanovanje res dobil. Gospodarske organizacije so sedaj pred razpravo o petletnem razvoju gospodarstva in tudi razpravo o stanovanjski gradnji mora biti učinkovita in jasna. Predvsem pa je potrebno, da bo regulacijski načrt mesta tak, da se bodo

Gospodarske vesti

● Dieslove lokomotive z domačimi motorji. Tovarna »Djuro Djaković« iz Slavonskega Broda bo v kratkem poslala na trg prve Dieslove lokomotive z domačimi motorji »Torpedo« moči 25 in 45 KS. V kratkem pa bo ista tovarna pričela izdelovati tudi lokomotive, v katerih bodo vgrajeni domači motorji z močjo 100 KS. Prav tako se podjetje pripravlja na izdelavo večje serije Dieslovih električnih lokomotiv z močjo 825 KS, ki so zelo enostavne in uporabne na vseh železniških progah.

● V začetku prihodnjega leta bo zavarovano vse prebivalstvo naše države. Po podatkih Zveznega zavoda za socialno zavarovanje je socialno zavarovanje v naši državi doslej zajelo 8,5 milijona oseb, z uvedbo zdravstvenega zavarovanja tudi kmečkega prebivalstva pa bo zajetih še novih deset milijonov prebivalcev, kar pomeni, da bo že z začetkom prihodnjega leta zajeto s socialnim zavarovanjem skoraj celotno prebivalstvo naše države. Zaradi novih nalog, ki jih bo s tem prevzelo socialno zavarovanje, je bilo sklenjeno, da se ustanovi v Beogradu posebna višja šola za izobraževanje kadrov za socialno zavarovanje.

● Povečanje površin, posejanih z visokorodnimi sortami pšenice. Jesenska setev bo letos v Srbiji zajela en milijon in 300 tisoč hektarov zemljišč, od tega bo zasejanih s pšenico okrog 1.200.000 hektarov. Z visokorodnimi sortami pšenice bo zasejanih okrog pol milijona hektarov. Na teh površinah naj bi znašal donos prihodnje leto okrog 270.000 vagonov pšenice. Za letošnjo jesensko setev je zagotovljeno seme, umetna gnojila, kmetijske organizacije pa razpolagajo z okrog 100 traktorji več kot lani.

Z Občinskega komiteja Zveze komunistov na Bledu

Bogato obdobje ideološko-političnega dela

Občinski komitej Zveze komunistov na Bledu je na minuli ponedeljkovi seji obravnaval vrsto vprašanj družbeno-političnega značaja, razpravljal pa je tudi o nekaterih organizacijskih zadevah. Največ pozornosti je posvetil letošnjemu obsežnemu in pestremu izobraževalnemu programu in idejno politični vzgoji. Posvetovanje je vodil novi sekretar občinskega komiteja Bled, tovariš Albin Jenstrle.

Vse napovedi in programi političnih organizacij in delavske univerze kažejo, da se obeta zelo pestro obdobje politične ter splošno izobraževalne in idejno vzgojne dejavnosti in to v različnih oblikah in načinih. Najvažnejši nalogi pri uresničevanju teh programov pa bodo imele v prihodnje organizacije SZDL in osnovne celice Zveze komunistov. Le-te naj bi na določenem krajevnem območju zbirale vse dejavnosti in s konkretnimi akcijami organizacijskega in propagandnega značaja podpirale zamisli in programe ter pomagale pri konkretnem uresničevanju. Pri vseh aktivnostih bodo tudi krajevnih organi-

zacijah bodo v prihodnje uvedli sekcije za izobraževanje, ker bi le na ta način imele lahko trdno organizacijsko vez z delavsko univerzo. Prvi učinkovitejši ukrep, ki bo nedvomno največ pomagati pri idejno politični vzgoji kadra, bo ustanovitev večerne politične šole na Bledu. Ta bo začela z rednim delom predvidoma 10. oktobra. V šolo bo sprejetih kakih 25 do 30 študentov. Vse organizacijske priprave za začetek šole so skoraj pri kraju. V šestih mesecih se bo na tej šoli zvrstilo kakih 150 ur predavanj iz politične ekonomije in ekonomike FLRJ ter nekaterih drugih predmetov in tem. Letos bodo v šolo sprejeti

le tisti kandidati, ki imajo perspektivo za družbeno delo iz lastnih nagibov ali odgovornega političnega položaja. — Po programu idejno-politične vzgoje bodo organizacije SZDL in ZK priče s poučevanjem gradiva s V. kongresa. Novost v letošnjem načinu študija bo ta, da se bo vršil po interesnih skupinah in v ciklusih. Že v kratkem se bo začel na Bledu poseben seminar za vodstva krajevnih organizacij SZDL. Ta bo v sedanjih okoliščinah čedalje odgovornejši nalog, ki jih ima Socialistična zveza, zelo potreben in koristen ukrep. Za mladinske aktivne bo tudi letošnja organizirana mladinska politična šola, za mlade člane ZK pa poseben seminar. Tudi družbeni in ekonomski vzgoji naših ljudi je pomemben element splošnega izobraževanja. Različna predavanja in seminarji te vrste se bodo vršili za delavske svete in upravne odbore v podjetjih, za svete ob-

činskega ljudskega odbora, posebej za združene svete ter šolske odbore. — Strokovno izobraževanje bo v letošnjem letu lahko bolj smotno in dokaj množično. Predvsem pa bo moralo biti usmerjeno na tista področja, kjer je strokovno izpopolnjevanje kadrov potrebno in kjer so potrebe seveda največje. Doselej se je že vršil seminar za predavatelje, v kratkem pa se bo pričela redna dveletna administrativna šola in pripravljali tečaj za pregled izobrazbe vajencev. Glede na turistični značaj Bleda in spričo pomanjkanja kadra v gospodinjstvu in turizmu bodo tudi tečaji te vrste koristni. Za sedaj predvidevajo na Bledu gospodinjstvo-gostinstvo in turizem, tečaj za uvajanje dela v gostinski stroki in tečaj za turistične vodnike. Podobno tečaj se je pričel že lani, vendar v letošnji sezoni turistični organi na Bledu niso znali izkoristiti usposobljenosti absolventov lanskega tečaja.

Občinski komitej je na ponedeljkovem plenumu izpopolnil ideološko in kadrovsko Komisijo, obravnaval nekatere aktualne stvari in sprejel program dela za prihodnje obdobje.

jb

Obveščevalec

mali oglasi

PRODAM

Prodaj Fiat 600 v brezhibnem stanju. Naslov v oglasnem oddelku 3753

Prodaj spalnico, svetlo, furnirano, skoraj novo, zaradi selitve. Ogled v nedeljo ves dan, med tednom pa popoldan. Kristanc, C. Kokrškega odreda, — 9-E Kranj 3761

Prodaj popolnoma nov radio Tesla. Ludvik Medvešček, Tomšičeva 7, Kranj 3775

Prodaj piške, dobre nesnice. Teran, Bistrica 1, Duplje 3776

Ugodno prodaj motorno kolo BMW, model R 25, tipa 1959 — prevoženih 25.000 kilometrov, — odlično ohranjen. — Poizve se Staretova 25, (Cirče) Kranj 3777

Prodaj ugodno mlin (šrotar). — Varl, Češnjica 17, Podnart 3780

Prodaj čevlarsko prešo. Rozman (Prto), C. Kokrškega odreda 9-B, Blok XI. — Kranj pri vodovodnem stolpu 3781

Prodaj železno posteljo bele barve. Naslov v ogl. odd. 3782

Prodaj Topolino B, stroj obnove. Ogled v Delikatesi v Kranju 3783

Prodaj Maksi 175 cm. Reševa 10 (Primskovo). Ogled v nedeljo od 8. do 12. ure 3784

Prodaj razne dele kuhinjskega in sobnega pohištva. Soklič Boris, Pot na Kolodvor 4, Kranj 3785

Prodaj Vespo 125 cm, — tip 1954. Krenner Miloš, Vodopivčeva 12, Kranj 3786

Prodaj šivalni stroj z dolgim čolničkom, pogrezljiv in klaviško harmoniko. — Avguštin, Britof 63, Kranj 3787

Prodaj prašiče, okrog 120 kg težke. Naslov v oglasnem oddelku 3788

Prodaj nov moped, še nerabljen. Vprašajte pri vratarju Projekta v Kranju 3800

Prodaj električni štedilnik »Tobi« in kuhinjsko omaro. Stane Vidmar, Kidričeva 11, Kranj 3801

Prodaj peč »Zephir« brezhibno, na 6 odprtih, zelo poceni. S.inkovec, Bled-Grad (kot pred Mestno vrtnarijo) 3802

Prodaj avto »BMW« - športni in »Vespo« GS z vsemi okrasli. Janhar, Hraše 46, Smlednik 3803

Prodaj tritonsko harmoniko, nemško in 3 prašičke po 20 kilogramov težke. Upokojeni zidar, samski ali gozdni delavec dobi dosmrtno stanovanje z manjšim popravilom za manjšo pomoč pri delu. Naslov v oglasnem oddelku 3806

Prodaj sesalec za prah znamke DVE Saugling-JUNIOR 220. V. Stanovnik, Rateče 52, Škofja Loka 3807

KUPIM

Kupim nov ali malo rabljen avto Fiat 600. Ponudbe z opisom in ceno poslati na upravo lista pod — Denar — 3789

Kupim saksofon. Reševa 13, Kranj, (Primskovo) dvorišče 3790

IZGUBLJENO

Denarnica z dokumenti mi je bila vzeta 5. oktobra 1960 v knjigarni »Simon Jenko« v Kranju. Pošteni najditelj naj jo istotam vrne 3791

Ukradena mi je bila denarnica z dokumenti 28. septembra 1960 v Kranju. Poštenega najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne na naslov Anton Blažič, Škofjeloška 19, Kranj 3792

RAZNO

Sprejem deklet, hrana in stanovanje v hiši. Naslov o glasnem oddelku 3758

Opremljeno sobo v Kranju oddamo dvema solidnima tovarišema. Ponudbe oddati na oglasni oddelček pod — enoletno plačilo — 3763

Iščem sobo — po službi bi pomagala. Naslov v ogl. odd. 3793

Mlad fant, vojašine prost — išče sobo v Kranju ali okolici, gre tudi za sestanovalec. Delal bi tudi za hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku 3794

Mesto hišnega kurjača želi zamenjati kvalificiran kurjač. Naslov v oglasnem oddelku 3795

Iščem delo na dom, kot perica. Naslov v oglasnem odd. 3796

Dam garažo v najem. Zupančičeva 35, Kranj 3797

Zamenjam brejo kravo za vola ali prodam. Kavčič, Cirče 7, Kranj 3798

Preklicujem mesečno vozovnico. Moše — Kranj. Burgar Jože, Moše 7, Smlednik 3799

Francu Bajtu čestitajo k dvojnemu prazniku in želijo veliko zdravja in zadovoljstva: žena, hčerke in sinovi 3804

Stričku Francu Bajtu, se čestitkam pridružujejo tudi Pelkovi iz Primskovega pri Kranju ter Mira 3805

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o žrebanju srečk jesenske loterije, ki je bilo 5. oktobra v Beogradu

Srečke	so zadele do
s končnicami	bitek din
19340	60.000
72820	60.000
37920	60.000
161	10.000
71	2.000
1861	20.000
6091	50.000
26271	62.000
33601	80.000
3782	20.000
72132	60.000
169332	100.000
200602	200.000
329682	100.000
2973	30.000
4253	20.000
17343	80.000
27333	80.000
134443	100.000
614	15.000
6964	50.000
32404	60.000
59444	60.000
76534	80.000
90114	60.000
094324	100.000
097544	100.000
911814	100.000
196364	100.000
35	1.000
45	4.000
75	3.000
40705	60.000
195315	100.000
125625	100.000
339405	100.000
00146	60.000
04876	60.000
25476	80.000
50046	60.000
83546	80.000
93636	60.000
014346	2.000.000
061756	100.000
291616	300.000
300476	100.000
364786	100.000
374296	4.000.000
7	400
19497	60.400
25537	60.400
40827	60.400
71527	60.400
73377	60.400
81877	60.400
254867	500.400
277937	100.400
289207	100.400
350077	100.400
678	8.000
8718	30.000
27598	80.000
72978	60.000
77578	60.000
051178	100.000
266848	100.000
9	400
15019	80.400
49819	80.400
070169	1.000.400
149179	100.400
180279	100.400

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega sina in brata

FRANCA JANUŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, ter sosedom za izkazano pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni Mesarskemu podjetju Tržič, zdravnici Mažganovi, duhovščini, godbi na pihala, pevcem in vsem, ki so na kakršen koli način sočustvovali z nami.

Tržič, 28. septembra 1960.

Zalujoči: oče in mati, zaročenka Micka, sestra Milena z možem, bratje Janko, Jernej, Jože z ženami, Konrad, Marjan in ostalo sorodstvo.

objave

VABILO

NA 45. SKUPNO SEJO OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

Na podlagi 1. točke 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-89/52)

sklicujem

45. skupno sejo obeh zborov okraj. ljudskega odbora Kranj, ki bo v torek, dne 11. oktobra 1960, ob 8.30 v sejni dvorani

Okraj. ljudskega odbora Kranj.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. poročilo o stanju in problematiki šolstva v okraju Kranj;

2. poročilo Zavoda za prosvetno pedagoško službo o delu v šolskem letu 1959-60;

3. poročilo o delu delavskih univerz v okraju Kranj za sezono 1959-60;

4. poročilo o delu in problemih Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela;

5. razprava in sklepanje o predlogu Gorenjske turistične zveze za izgradnjo zimsko-sportnega centra na Velem polju;

6. razprava in sklepanje o potrditvi sklepa o določitvi položajnih plač uslužbencev Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju in njegovih podružnic v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki in Trzinu.

(Obravnava samo okrajni zbor) Predsednik OLO:

Vinko Hafner l.r.

OBVESTILO

Obveščamo člane Kluba gospodarstvenikov, da bo v ponedeljek, dne 10. oktobra 1960 ob 17. uri v klubski dvorani v Kranju, Prešernova ulica 11/I razgovor o

»IZGRADNJI TURISTIČNEGA CENTRA NA VELEM POLJU«

ki ga bodo vodili:

1. Marjan Žagar, predsednik odbora za izgradnjo Velega polja pri TZS

2. Maks Zavrnšek, podpredsednik Smučarske zveze Slovenije,

3. Slavko Sršen, ekonomist pri TZS

Ob priliki razgovora se bo predvajal film in diapozitivi iz Velega polja.

Vabimo gospodarsko politične in športne javne delavce, da se udeležijo razgovora.

Gasilsko društvo na Kokrici priredi v nedeljo, dne 9. oktobra 1960, otvoritev sirene s požarno vajo sosednih društev. Po vaji veselica s plesom v Zadržnem domu na Kokrici. — Vabijo vas gasilci.

Kmetijska zadruga Sovodenj prodaja po ugodnih cenah naslednja osnovna sredstva:

Enosni traktor FAHR 10 KS s priklopnim plug in kosilnico, čistilec za žito,

novo ročno prevozno škropilnico 60 l,

vprežno kosilnico 120 cm (nemško) in

enofazni električni motor 1/2 KS.

Vsi navedeni predmeti so v dobrem stanju.

Do 15. oktobra 1960 imajo prednost nakupa vse gospodarske organizacije, po tem roku pa ima možnost nakupa tudi privatni sektor.

Stanovanjska skupnost Zlato polje Kranj razpisuje mesto

TAJNIKA, KURJAČA IN SNAŽILKE

Plača po tarifnem pravilniku. Za kurjača soba preskrbljena. Ponudbe oddati na oglasni oddelček.

Prošnje sprejema do konca oktobra tajništvo Stanovanjske skupnosti, Kidričeva 33.

Kompresor 6-8 atm., m3/min 4 ter ročno stiskalnico, večjo, kupimo. Ponudbe z navedbo podatkov poslati na naslov:

DOM — Splošno obrtno podjetje Tolmin

Sprejemamo računovodjo ali knjigovodjo —

takoj ali po dogovoru. Možna tudi honorarna zaposlitev. Hrana in stanovanje zagotovljeno ter ostali materialni pogoji ugodni.

PREHOJNI MLADINSKI DOM PREDDVOR

NABAVA ZDRAVNIŠKIH SPRICEVAL ZA ŠOFERJE

»D« KATEGORIJE

»Združenje šoferjev in avtomobilistov LRS« podružnica

Kranj obvešča vse poklicne šoferje kategorije »D«, ki morajo za zamenjavo vozniškega dovoljenja predložiti tudi »zdravniško spričevalo«, da bo zdravniška komisija poslovala v zdravstvenem domu Kranj, sledeče dneve: 12. oktobra, 14. oktobra in 19. oktobra tega leta z začetkom ob 11. uri dopoldan. Vsak imenovani dan bo prišlo na vrsto 40 šoferjev. Pripominjamo, da se druge dni zdravniško spričevalo ne dobi.

Vsak šofer mora prinesiti s seboj sledeče: osebno izkaznico, državni kolek za 150 din in 2000 din v gotovini.

Nadalje obveščamo vse pripravnikarje za poklicne voznike motornih vozil, da vlagajo prošnje (dobijo se tudi tiskovine) za izpite izključno samo pri združenju SAM, podružnica Kranj. Sedež: tov. Mravlje, c. JLA št. 7, Kranj

Upravni odbor

kine

Jesenice »RADIO«: 8. in 9. oktobra ital.-jug. barvni film MA-SCEVALEC

Jesenice »PLAVZ«: 8. in 9. oktobra italijanski film POČITEK IN LJUBEZEN

Kropa: 8. oktobra italijanski film SLEPO DEKLE, 9. oktobra francoski film HELENA IN MOŽJE

Radovljica: 8. oktobra zahodno nemški barvni film MOJA LEPA MAMA, predstava ob 20. uri, 9. oktobra isti film, predstava ob 18. uri. 9. oktobra ameriški dokumentarni film ZEMLJA IN OBČAJI, matineja ob 10. uri

Bled: 8. oktobra ameriški barvni film MOŽ, KI JE PREVEČ VEDEL, predstavi ob 17. in 20. uri, 9. oktobra italijanski barvni film ARIVEDERCI ROMA — predstave ob 10., 15., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«: 8. oktobra francoski film RDEČELASA JULIJA, matineja ob 10. uri — francoski barvni film COLNARJI Z VOLGE, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, premiera francoskega barvnega filma EVROPA PONOCI, predstava ob 23. uri, 9. oktobra jugoslov. barvni film OD SCHWARZWALDA DO CRNEGA MORJA, matineja ob 8.30, amer. barvni film ISKALCI, matineja ob 10. uri, ameriški barvni film PREKINJENA MELODIJA, predstava ob 13. uri, francoski barvni film COLNARJI Z VOLGE, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

Primskovo »TRIGLAV«: 8. oktobra ameriški barvni film PREKINJENA MELODIJA, predstavi ob 18. in 20. uri, 9. oktobra ameriški barvni film ISKALCI, predstave ob 15.30., 17.30 in 19.30 uri

Strazišče »SVOBODA«: 8. oktobra amer. barvni film ISKALCI, predstavi ob 18. in 20. uri, 9. oktobra OD SCHWARZWALDA DO CRNEGA MORJA, matineja ob 10. uri, francoski barvni film COLNARJI Z VOLGE — predstava ob 14. uri, ameriški barvni film PREKINJENA MELODIJA, predstave ob 16., 18. in 20. uri

Naklo: 8. oktobra sovjetski barvni film KAPITANOVA HCI, predstava ob 20. uri, 9. oktobra francoski barvni film EVROPA PONOCI, predstavi ob 15. in 19. uri, sovjetski barvni film KAPITANOVA HCI, predstava ob 17. uri

Cerklje »KRVAVEC«: 8. oktobra francoski film RDEČELASA JULIJA, predstava ob 20. uri

Škofja Loka: 8. in 9. oktobra ameriški cin. film DVE LJUBEZNI, 8. oktobra predstava ob 20. uri, 9. oktobra pa ob 17. in 20. uri

Železniki »OBZORJE«: 8. in 9. oktobra ameriški barvni cin. film PRINC IGALCEV

Duplica: 8. oktobra italijanski barvni cin. film SPOMINI IZ ITALIJE, predstava ob 19. uri, 9. oktobra isti film, predstave ob 15., 17. in 19. uri

ZAHVALA

Ob bitki izgubi našega nepozabnega moža, očeta, brata in strica

FRANCETA SAJOVIC

se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancom, posebno še vsem darovalcem vencev in cvetja. Hkrati se zahvaljujemo dr. Majerju in dr. Vrbnjaku, ki sta mu lajšala bolečine ter g. župniku iz Predoselj

Britof, 7. oktobra 1960

Zalujoči: žena z otroci in brat z družino

O KRAJEVNIH KONFERENCAH SZDL

Jesenice, 7. oktobra — Na seji predsedstva Občinskega odbora SZDL, ki je bila včeraj, so govorili o pripravi organizacij SZDL na krajevne konference. Na iniciativo predsedstva so predvideni sestanki vseh novih organizacij že prihodnji teden, kjer se bodo podrobneje zmerili o pripravi teh konferenc, za datum in podobno. Brž po teh sestankih, oziroma že 14. oktobra pa je predviden plenarni Občinskega odbora SZDL. Tam bodo člani plenuma že poročali o sestankih krajevnih organizacij, tako da bo plenarni lahko pravočasno pomagal posameznim organizacijam v pripravi na konference, na volitve, reorganizacijo itd.

Predvideno je, da bodo vse konference v času od 20. oktobra do 20. novembra. Na vseh konferencah bodo skušali članstvo čim bolj seznaniti ne samo s splošnimi političnimi, marveč predvsem s konkretnimi komunalnimi problemi določenega kraja. Podatke bodo zbrali iz raznih oddelkov Občinskega ljudskega odbora.

Hkrati s to živahno dejavnostjo v organizacijah SZDL pripravljajo tudi precejšnje organizacijske spremembe. Namesto sedanjih 23 osnovnih organizacij je predvidenih v prihodnje samo 11 krajevnih odborov SZDL. Toda krajevni odbori bodo imeli še podružnice tako, da bodo v nekaterih krajih imeli člani še bližje možnost opraviati razne stvari kot doslej. S tako reorganizacijo bodo krajevni odbori SZDL lahko uspešneje zbirali članstvo k razpravljanju in reševanju vseh zadev, ki so važni za prebivalce določenega kraja. — l.e.

DVE IZ ZIROV

Sedaj je v toku po vsek krajih delo za reorganizacijsko utrjevanje organizacij SZDL. V Zireh je predviden samo en krajevni odbor. To je sicer posebna izjema. Toda obseg te male občine, komunikacije ter struktura to dovoljuje. Sedaj je predvideno, da bo po vaseh še približno 13 podružnic SZDL.

V Zireh dokaj aktivno deluje Svoboda in druge organizacije, tako da je prosvetna dejavnost dokaj razgibana. Toda primanjkuje enotnosti. Zato se sedaj pripravljajo, da bi ustanovili izobraževalni center, ki bi vse te dejavnosti vsklajeval, kar upajo, da bi dokaj prispevalo k skupnim naporom kulturno prosvetne dejavnosti.

POSVET O ZDRAVSTVU

Kranj, 7. oktobra. — Včeraj je bilo v Kranju posvetovanje predsednikov in tajnikov ter predstavnikov zdravstveno-prosvetnih komisij občinskih odborov Rdečega križa. Pogovorili so se o oblikah in načinih zdravstveno-prosvetne vzgoje. Tudi v prihodnji zimski sezoni je predvidenih vrsto tečajev, krajših seminarjev ter predavanj v vsaki občini. Po dosedanjih izkušnjah občini. Po dosedanjih izkušnjah pa je ugotovljeno, da je treba vso to dejavnost opremljati z nazornejšimi in razumljivejšimi oblikami prikazovanja. Ljudje zelo radi hodijo na predavanja o zdravstvenih problemih. Toda treba je ta predavanja spremljati z filmi, diapozitivi, diafilmi, flanelogrami in podobnimi sredstvi. Zato se je posvetovanje držalo zlasti na takih vprašanjih konkretnih oblik zdravstveno-prosvetne vzgoje v prihodnji sezoni. — l.e.

NOVO SPORTNO IGRISČE

TRBOJE — Članstvo TVD Partizana v Trbojah se je že vse od ustanovitve lani pričelo zavzemati zato, da bi dobili primerno zemljišče za športno igrišče. Svet za telesno vzgojo ObLo Kranj je pred dnevi njihovo željo uresničil s tem, da je iz zbranih sredstev za gradnjo športnih objektov, dodelil 150 tisoč dinarjev, s katerimi so kupili skoro 10 tisoč kvadratnih metrov zemlje v bližini reke Save. Tu bodo sedaj uredili športno igrišče večinoma s prostovoljnimi delom.

MLADI ZADRUŽNIKI SO AKTIVNI

Zalog — Pionirska zadruga pri osnovni šoli v Zalogu je zelo aktivna, kar je nedvomno zasluga upraviteljstva šole in tamkajšnje Kmetijske zadruge. V teh dneh bodo izkopali krompir, ki so ga posadili na 5 arih. V so ga posadili na 5 arih. Vso ga posadili na 5 arih. Vso ga posadili na 5 arih. Vso ga posadili na 5 arih

Povezovati in usmerjati

Spomladi je kulturno-prosvetno veče Jugoslavije sklicalo na jesenih sestankih predstavnikov vseh kulturnih in prosvetnih ustanov v občini. Na tem sestanku so se med drugim pogovorili tudi o usklajevanju kulturno-prosvetnega dela v občini. Pri tem so ugotovili, da v občini pravzaprav ni organa, ki bi povezoval in usmerjal dejavnost vseh kulturnih institucij, »Svoboda« in kulturno-prosvetnih društev.

V občinah sicer obstajajo sveti za kulturo in prosveto pri občinskih ljudskih odborih. Ponekod so ti sveti celo združeni s sveti za izobrazbo. Vendar tu v glavnem obravnavajo materialne probleme kulturno-prosvetnih ustanov. Potrjujejo njihove predračune in pripravljajo predloge za tovrstne investicije. Nadalje obravnavajo sveti določene personalne zadeve; nastavlja vodilni kader v kulturnih ustanovah, potrjujejo sistematizacijo delovnih mest itd. V vsebinske probleme teh ustanov in v usmerjanja in povezovanja njihovih programov se redko spuščajo ali pa sploh ne. Občinski sveti Svoboda in prosvetnih društev za namene le kulturno-prosvetna društva na svojem območju. Zato logično ne morejo povezati in usmerjati celotne kulturno-prosvetne dejavnosti, še posebej danes, ko se z dneva v dan poraja čedalje več teh institucij in ko so čedalje pestrejšje oblike kulturne in prosvetne vzgoje.

Pri posameznih političnih in množičnih organizacijah v občini obstajajo komisije za kulturno-prosvetno delo. Te komisije pa delajo bodisi le občasno ali pa samo v določenem okviru (komisije pri občinskih sindikalnih svetih skrbijo predvsem za kulturno-prosvetno delo v kolektivih in podobno).

Organa, ki bi združeval in usmerjal celotno kulturno-prosvetno delo v občini, ki bi pripravljali posvete o posameznih aktualnih kulturno-prosvetnih problemih, usklajali akcijo posameznih društev in ustanov, torej ni. V drugih republikah ti organi obstajajo. In sicer so pri občinskih odborih SZDL formirane posebne komisije za kulturno-prosvetno delo. V našem kraju pa bi lahko morda prevzela skrb za celotno kulturno-prosvetno življenje v občinah idejno-vzgojne komisije. Te komisije so bile že pravkar formirane in stopajo v prvo delovno sezono. Ne glede na to, da jih čaka mnogo nalog pri organizaciji študija, dija gradiva V. kongresa SZDL, nadalje pri organizaciji seminarjev za nova vodstva krajevnih odborov in na drugih področjih, bi jim morda prav skrb za povezovanje kulturno-prosvetnega dela v občini in politično usmerjanje te dejavnosti, lahko v mnogem pomagala široko razviti svojo dejavnost.

-ik

Gostovanja na Jesenicah ne bodo pozabili

Delavsko kulturno umetniško društvo »Vujko Banjanin« Zelenice Sisak je gostovalo v soboto zvečer v Cufarjevem gledališču na Jesenicah. Za koncert, ki so ga izvajali mešani in moški pevski zbor, pevci solisti in mandolinisti orkester, je bilo na Jesenicah kar lepo zanimanje in je bila dvorana skoraj zasedena. Najprej je nastopil skoraj 50-članski mešani pevski zbor. Kljub temu, da je bil ustanovljen šele po lanskoletnem obisku jeseniškega pevskega zbora v Sisku, je zbor sklad-

ZAPISEK NA ROB

Pretekli ponedeljek je v kranjskem Prešernovem gledališču gostoval dolgoletni znanec Marjan Dolinar z interpretacijo Kosevovih pesmi pod naslovom »Simfonija smrti«.

Ni naš namen, da bi pisali o umetnikovem tolmačenju velikega pesnika krasi, bede, borov in brinja, temveč o kranjski kulturni publiki, ki čestokrat zna mnogokatero pikrih spregovoriti o monotonem kulturnem življenju Kranja — po drugi strani pa pušča v nemar mnogo, katere prireditve visoke umetniške vrednosti. Toda največji madež je prav gotovo, da se nekateri gledalci smejejo v dvorani ob umetnikovi interpretaciji, šušče s papirčki, odvijajo bombone itd. Ob takšni publiki bi bilo morda spet bolje, da bi naše dvorane še naprej ostajale prazne.

Jure Kobal

Šolo je treba povezati s proizvodnim delom

Delavska univerza v Škofji Loki je lansko leto organizirala 53 različnih seminarjev in tečajev, v katere je zajela 1263 državljanov. Na 40 različnih predavanjih pa je bilo okoli 4000 udeležencev. Zanimalo nas je, kakšen program ima Delavska univerza v Škofji Loki za letošnje šolsko leto in smo se zato obrnili do upravnika Andreja Česna in mu o tem in o splošnem izobraževanju postavili nekaj vprašanj.

— »Kaj namerava Delavska univerza v Škofji Loki storiti za strokovno in splošno izobraževanje v letošnjem letu?«

— »Za strokovno izobraževanje imamo tehnično šolo strojne stroke s sedežem v Ljubljani. V Škofji Loki imamo samo en oddelček te šole. V pripravljajni oddelček je vpisanih 85 slušateljev, v drugem semestru pa je 61 slušateljev. Pouk na tej šoli traja tri leta. Na novo smo letos organizirali ekonomsko šolo za odrasle, ki bo trajala tri leta. En tak oddelček bo ustanovljen tudi v Gorenji vasi v Poljanski dolini. Nudili bomo pomoč podobnemu oddelku v Železnikih.

Delavska univerza letos organizira tudi enoletno administrativno šolo z dvema razredoma. Za ekonomsko šolo je precejšnje zanimanje, saj je vpisanih v prvi letnik 74 slušateljev.

Novost, ki jo je prevzela Delavska univerza, je tudi ta, da bo DU prevzela celotno organizacijo političnega študija v občini. Imeli bodo politično šolo za odrasle in za mladino. Ostali obiskovalci se bodo vključili v sedem interesnih krožkov, ki bodo posebej organizirani.

Delavska univerza se bo povezala s Klubom gospodarstvenikov, z DPD Svoboda in Ljudsko tehniko in ostalimi organizacijami.

— »Ali bo tudi letos delovala šola za starše?«

— »Seveda bo. Naš program zajema poleg navedenega tudi organizacijo poljudno znanstvenih predavanj, dalje predavanja za člane delavskih svetov in ostalih družbenih organov. Tudi jezikovne tečaje bomo organizirali kot lansko leto.«

— »Zanima nas, kako je z izobraževanjem kadrov v lesni indu-

striji. Vi ste upravnik vajeenske šole za učence v lesni industriji in nam boste znali o tem kaj več povedati?«

prof. Andrej Česen

— »Naša vajeenska šola za učence v lesni industriji na Trati dela že tri leta po periodičnem sistemu in je najtesneje povezana z gospodarskimi organizacijami v katerih vajenci delajo. V Škofji Loki je osnovan izobraževalni center za delavce v lesni industriji, ki nudi vso pomoč mladim ljudem, ki pridejo k nam na izpopolnjevanje znanja. Letos obstaja poleg sedanjega vajeenske šole tudi oddelček za visoko kvalifikacijo delavcev v lesni industrijski stroki, ki bo prav tako periodičen in povezan s prakso v podjetju.«

— »Kaj menite, kateri je glavni problem celotnega strokovnega izobraževanja?«

— »Mislim, da je treba doseči pri vzgoji strokovnih kadrov najtes-

nejše povezovanje šole s praktičnim delom. Za vse stopnje šolanja, ne samo za lesno industrijsko šolo, bi moral biti kandidat, ki postane inženir ali tehnik ali pa mojster, najprej v proizvodnji, ne pa kot doslej, ko smo dobivali visoko kvalificirani kader neposredno iz šol in univerz. Preko proizvodnega procesa naj bi kandidat po večstopenskem študiju dosegel to, za kar je najbolj sposoben. S tem načinom izobraževanja strokovnega kadra bi rešili vprašanje stipendiranja, zasedbe delovnih mest in še ostalo.

Republiški šolski center za lesno industrijo ima v načrtu podrobnejšo organizacijo šolanja v tem smislu, kot sem ga omenil, ki bo zajemal vse stopnje šolanja, vstevši tudi šolo za višje tehnike kot prvo stopnjo fakultetnega študija.«

Preureditve Ljudske knjižnice v Škofji Loki

S 1. oktobrom je pričela Ljudska knjižnica v Škofji Loki z drugačnim, modernjšim poslovanjem. Svobodnemu pristopu se je pridružila tudi preureditev po mednarodnem sistemu decimalne klasifikacije. Vse slovenske knjige za odrasle so sedaj razvrščene v desetih skupinah po vsebini in ne po času prihoda kot doslej.

Skupine so urejene po abecedni avtorjev. Preureditev je terjala ogromno dela, ki smo ga s pomočjo študentov opravili v poletnih mesecih, vendar nas čaka še ureditev dveh katalogov: abecednega in stvarnega. To in pa ureditev knjig v drugih jezikih nameravamo opraviti v naslednjih letih. Prav tako je še vedno odprt problem knjižničarstva na podeželju naše občine.

V želji, da bi se v reformiranem šolstvu uveljavili principi sodobnega pouka je Okrajna pedagoška služba pri OLO v Kranju pričela v letošnjem letu načrtno organizirati razne tečaje in seminarje za predavatelje na osemletkah, gimnazijah in strokovnih šolah. Poseben poudarek pa se v poslednjem času daje zlasti sestankom profesorjev in učiteljev, ki poučujejo na vajejskih šolah, kajti delo v teh šolah, organizirano na industrijskih principih, zahteva novih pedagoških in metodičnih prijemov, da bi sredstva, ki jih naša industrija daje šolam, bila čim koristneje izrabljena.

Tako je bil v petek, 30. septembra t. l. v mali sejni dvorani OLO v Kranju navdse ploden sestanek slavistov, ki poučujejo na zgoraj omenjenih šolah. Inšpektor in pedagoški svetovalec za strokovne šole v kranjskem

okraju, tov. Vilko Kus, je ka z dvema skrbno pripravljenima referatoma posegel v probleme strokovnih šol kranjskega okraja. Predaval je o sestavi učnih načrtov za tekoče šolsko leto in o ideoloških principih pouka in vzgoje na strokovnih šolah.

V razpravi je sodelovalo vseh 16 udeležencev, ki so predvsem govorili o težavah pri pouku strokovnih šolah. Kritizirali so med drugim tudi odločbo, ki predvideva posebne dodatke strokovnemu predavateljskemu kadru, ki čisto ni niti pedagoško izobražen in razgledan, medtem pa se ostalim predavateljem priznava nagrada za nadure in honorarji v znatno nižjih odmerah. Ne gre tukaj za kakšno zavist, temveč predvsem za princip, da so za enako delo pri pouku vsi prosvetni delavci vredni enakega plačila.

Nič manjša ni zadrega, ker se zdaj primanjkuje primernih učbenikov za pouk slovenščine na strokovnih šolah. Udeleženci posveta so izvolili petčlanski aktivičar naloga bo, prirediti učna načrta, jih v procesu reformnega gibanja uveljaviti v praksi in pripraviti vse potrebno, da bodo strokovne šole v kranjskem okraju čimprej dobile novo, soodnejše Berilo za strokovne šole. Po informacijah sta tekst za učbenik slovenskega jezika postavila že prof. Vida in Lojze Zupanc, naloga aktiva pa bo, da delo pregleda, evt. izpopolni in predlaga Okrajni pedagoški službi v Kranju, naj omenjeno Slovensko berilo izda kot pomožno skripto, dokler ne bo v republiškem merilu izdan nov učbenik.

Dejstvo je namreč, da je šolstvo v kranjskem okraju tudi v pogledu oskrbe s skriptami za razne predmete med prvimi okraji v LRS. Če so najdeni možnosti in finančna sredstva za izdajo raznih skript, namenjenih predvsem poučevanju strokovnih predmetov, ne bi smeli zanemarjati pouka materinske in naših strokovnih šolah. V tem pogledu bo delo omenjenega aktiva še posebej važno, da se našemu strokovnemu šolstvu nudi vse potrebne učne rekvizite, ki naj pouk v šolah poživijo in uravnovesijo s sodobnimi zahtevami reformnega šolstva.

Sklep plenuma slavistov je tudi bil, naj vse strokovne šole kranjskega okraja pripravijo predloge za organizacijo okrajnega tekmovanja učencev strokovnih šol.

V letu 1961 bo tekmovanje vajencev in učencev strokovnih šol predvidoma v Kranju, zajelo pa naj bi razne discipline športnih tekmovanj in ostalih kulturno-prosvetnih dejavnosti.

IMELI BODO TELEVIZOR

TRBOJE — Vse politične in društvene organizacije v Trbojah so se že dalj časa zavzemale, da bi vas dobila primeren klubski prostor, v katerem bi se v prostem času vaščani lahko zbirali. Z preselitvijo pisarne KC Trboje, so končno dobili primeren prostor, v katerem se sedaj lahko zbere do 60 ljudi. V tem prostoru je sedaj tudi dokaj bogata knjižnica, šahovske garniture in magnetofon, ki so ga kupili letos za potrebe KUD. Služil bo tudi za razne druge, vaščanom potrebne namene. Sklenili so, da bodo v kratkem kupili tudi televizor in ga namestili v klubsko sobo. To bo nedvomno velika pridobitev za vas, ki je kar precej oddaljena od mesta.

USPEH MLADE RUSKE BALETKE

V »Boljšom teatru« v Moskvi je na programu balet Zizela, ki je po mnenju mnogih strokovnjakov najtežje delo svetovnega repertoarja. Naslovno vlogo pleše mlada učenka koreografskega učiteljskega Jekaterina Maksimova. Zares je nenavadno, da

FILM O ALEKSANDRU ALJEHINU

Filmski studio »Mosfilm« je pričel s snemanjem umetniškega filma o življenju znanega ruskega šahista, bivšega svetovnega prvaka Aleksandra Aljehina. Scenarij je napisal šahovski vele mojster Aleksander Kotov. Vlogo Aljehina bo igral igralec moskovskega »Hudožestvenog akademskog teatra« Boris Livanov.

Danes zvečer ob 23. uri bo v kinu »Storžič« premiera francoskega revijskega filma »Evropa ponoči«

PRVI KORAKI

V perspektivi bibliobus

Ena izmed temeljnih nalog novoustanovljene Osrednje knjižnice kranjske občine je razširiti in utrditi mrežo vaških knjižnic, ker je le na ta način možno nuditi bralcem tudi iz najbolj od-

daljenih krajev nove knjige. V kranjski občini je 25 vaških knjižnic, ki pa v sedanjih razmerah ne ustrezajo svojemu namenu, saj nimajo niti primernih prostorov niti denarnih sredstev in zadovoljavajoče politike pri nakupovanju knjig. Tako se je doslej dogajalo, da so po vaških knjižnicah ležale mrtve zaloge knjig. Da bi bilo tega konec, je Osrednja knjižnica nabavila posebno zbirko knjig, ki jo bodo nenehno izpopolnjevali. Osrednja knjižnica pa bo pregledala tudi vse tiste vaše knjižnice in tiste, ki nimajo željenih perspektiv, ukinila. Vaške knjižnice, ki pa imajo pogoje za svoj obstoj, bodo v prihodnje imele lasten knjižni fond, s katerim bodo izpolnjevale knjižne police predvsem z deli domačih klasikov, v nekaterih primerih morda tudi s kvalitetnimi prevodi iz svetovne književnosti. Vsa ostala sredstva pa se bodo zbirala v potujoči knjižnici, ki je bila pred kratkim ustanovljena pri Osrednji knjižnici kranjske občine.

Naloga potujoče knjižnice je oskrbovati vse knjižnice kranjske občine z novimi knjigami. Zato bo potrebno v prihodnje boljše sodelovanje s Svobodami in kulturno-umetniškimi društvi, ki naj bi zagotovili primerne prostore, kjer bi lahko v vsaki vasi uredili čitalnice. Oddelček za potujočo knjižnico pri Osrednji knjižnici v Kranju pa bo skrbel za pestro izbiro knjig. Ob ustanovitvi potujoče knjižnice je njena zbirka sicer še majhna, saj obsega komaj 600 knjig. Izbirna pa bo že prihodnje leto precej večja, saj je pričakovati, da bo potujoča knjižnica razpolagala že s 3000 knjigami iz najrazličnejših področij. Knjige bodo pošiljali v vasi v posebnih kovčkih od katerih vsak je sam izgleda kot majhna knjižnica omara. Doslej je potujoča knjižnica nabavila že 8 kovčkov, v vsakem pa je prostora za 60 do 80 knjig.

O nekaterih vprašanjih v zvezi s potujočo knjižnico je bil pred 14 dnevi v Kranju tudi poseben

sestane, na katerega so bili povabljeni vsi knjižničarji kranjske občine. Na tem sestanku je bilo kar lahko zaključiti, da je za potujočo knjižnico po vaseh veliko zanimanje. Prvotno je bilo namreč predvideno, da bodo prvi kovčki s knjigami odposlani na teren šele oktobra, vendar so prebivalci v Orehku, Dupljah in Podbrezjah dobili prve kovčke že septembra. Te dni pa bo poslanih še 5 kovčkov, predvidoma v Podblico, Pševno, na Šentursko goro in še dve vasi. V omenjenih vaseh doslej sploh niso imeli knjižnice in prav v teh primerih je najbolj očitno kolikšne koristi ima potujoča knjižnica.

Predvidoma bo kovček ostal v vsaki vasi tri mesece, seveda lahko tudi manj, če bodo to narokovale potrebe bralcev. Pričakovati pa je, da bo uspeh potujoče knjižnice popoln šele prihodnje leto, ko bodo kupili še 8 novih kovčkov in bo lahko po kranjski občini krožilo kar 16 kovčkov s knjigami. Načrti potujoče knjižnice pa so še večji. Čez leto ali dve, ko bo knjižni fond dovolj velik, računajo na nakup bibliobusa. Tako kot so se ljudje navadili na potujoči kino, večkrat je bilo govora tudi o potujočem gledališču, bi se prav gotovo tudi zlahka navadili na bibliobus. In kaj je sploh bibliobus? Modernizirana potujoča knjižnica — torej poseben avto s knjižnimi policami. Doslej se je po svetu bibliobus dokaj dobro obnesel, saj je v njem prostora tudi za 2000 knjig. Razumljivo je, da je v tem primeru izbira knjig mnogo večja in da je tudi bralcem precej lažje ustreči kot pa s sedanjo obliko potujočih kovčkov. S takimi knjižnicami so doslej dosegli lepe rezultate na Poljskem in v Sovjetski zvezi. Kljub skromnim začetkom pri nas pa lahko pričakujemo, da bo potujoča knjižnica že v bližnji prihodnosti dosegla lepe uspehe, in s tem nedvomno doprinesla velik delež k vsestranski izobrazbi našega delovnega človeka.

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 13., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

NEDELJA, 9. oktobra

- 6.00 Jutranji pozdrav
6.30 Vedri zvoki
7.15 Reklame
7.30 Prireditve dneva
7.35 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Stariča
8.00 Mladinska radijska igra
8.30 Iz albuma otroških pesmi
8.45 Melodije za nedeljsko dopoldne
9.45 Kolednica mladinskih brigad
10.00 Se pomnite tovariši
10.30 Koncert za klavir in orkester št. 2 v D-duru
11.00 Z veselo glasbo v novi teden
11.30 Radijska reportaža
12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Za našo vas
13.45 Koncert pri vas doma
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
15.15 Reklame
15.30 Zvoki iz raznih dežel
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 To vam bo všeč
17.00 Kino orgle v ritmu
17.10 Peli so jih mati moja...
17.30 Radijska igra
18.05 Veliki orkestri — znane melodije
18.30 Kvintet Zadovoljni Kranjci
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.05 Izberite melodijo tedna
20.50 Johnny Meyer in njegova harmonika
21.00 Koncert ansambla zagrebških solistov
22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
22.45 Četrt ure z kvintetom Jožeta Kampača
23.05 Nočni koncert godalnega kvarteta RTV Ljubljana

PONEDELJEK, 10. oktobra

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Orkester RTV Ljubljana pod taktirko Uroša Prevorska vošči dober dan
8.40 Ljubljanski jazz ansambel in ansambel Mojmir Sepeta
9.00 Naš podlistek
9.20 Drobni operni dvospevi
10.15 Zabavni orkester RTV Beograd
10.40 Poje ljubljanski komorni zbor p. v. Jožeta Hanca
11.00 Radi jih poslušate...
11.30 Za otroke
12.00 Vaški kvintet s pevci
12.25 Majhni zabavni ansambli
12.45 Štiri skladbe za klavir
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.50 Od polke do sambe
14.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo poslušalce RTV Ljubljana
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 Naši popotniki na tujem
16.00 Operne melodije
17.15 Soferjem na pot
18.00 Sportni tednik
18.15 Slavnih umetnikov našega časa — I. oddaja
18.50 Človek in zdravje
20.00 Iz študija 14
20.45 Kulturni globus
21.00 Poeme za violino in klavir
21.15 Koncert orkestra Francoske Radio-televizije
23.05 Mladim plesalcem
23.55 Prijeten počitek

TOREK, 11. oktobra

- 5.00 Dobro jutro
5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
9.25 Klasični koncert — I.
9.40 Mladinski mešani zbor gimnazije Celje
10.15 Izberite melodijo tedna
11.00 Klavirske skladbe slovenskih skladateljev
11.30 Deset minut iz naše beležnice
12.00 Trio Avgusta Stanka
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Rihar: Vtisi čebelarja s poti po Franciji — II.

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 9. OKTOBRA DO SOBOTE, 15. OKTOBRA

- 12.25 Godala v ritmu
12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Poje pevci zagrebške in beograjske opere
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Od polke do calypsa
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.30 Nadaljevalni tečaj za fotoamaterje
15.40 Listi iz domače književnosti
16.00 Izbrali smo za vas
17.15 Razgovor z volivci
17.25 Nekaj izbranih prigradnic
18.00 Iz naših kolektivov in pozdravljajo — I.
18.15 Od plesišča do plesišča
18.45 Izobraževalni obzornik
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Italijanske renesančne skladbe poje Komorni zbor RTV Zagreb
20.30 Radijska igra
21.50 Velika čistočka igra in simfoničnega triptiha po operi Kostana
22.15 Komorni večeri pri W. A. Mozartu — I. oddaja
23.05 Plesni orkester RTV Ljubljana
23.25 Po svetu jazz (I. festival jugoslovanskega jazz)

SREDA, 12. oktobra

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Mladina poje
8.30 Franz Schubert: Sesta simfonia
9.00 Jezikovni pogovori
9.15 Od tu in tam
10.15 Iz oper slovanskih mojstrov
11.00 Zvočni kaleidoskop
11.30 Za cecibane
12.00 Dalmatinske narečje pesmi
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.15 Obvestila in zabavna glasba
14.35 Glasbena medigra
14.40 »Kaj ve misli«, slovenske pesmi
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.45 Radijska univerza
16.00 Koncert po željah poslušalcev
17.15 Sestanek v sredo
17.30 Lepe melodije
17.45 Jazz na koncertnem odru
18.00 Kulturna kronika
18.20 Od Gallusa do Hindemitha — I.
18.45 Godalni orkester pod vodstvom Boruta Lesjaka
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Zvočna mavrica
20.55 V svetu opernih melodij
22.15 Halo, halo, ugibajte z nami!
22.50 Literarni noćturno
23.05 Iz modernega glasbenega sveta — I. oddaja

ČETRTEK, 13. oktobra

- 5.00 Dobro jutro
5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Glasba med delom
8.30 Nekaj slovenskih samospevov
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Za ljubitelje modernih ritmov in popevk pri Trstu
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Pianista John Kirkpatrick in Joerg Damus igrata
10.15 Veliki zabavni orkestri
10.40 Pet minut za novo pesmico in pozdravi mladim risarjem
11.00 Popevke in melodije raznih dežel
11.25 Orkester Slovenske filharmonije pod taktirko Sama Hubada
12.00 Folklorni zapiski Tončke Maroltove
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Dušan Engelmann: Krmiljenje krav v agrokombinatu
12.25 Operni dvospevi
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Črnske duhovne pesmi

- 13.45 Zabavni orkester Helmut Zacharias
14.05 Suita iz baleta Trnjulčica
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.30 Nadaljevalni tečaj za fotoamaterje
15.40 Iz svetovne književnosti
16.00 Glasba ob štirih
16.30 Skladbe za flavto, klarinet in rog
17.15 45 minut turizma in melodij
18.00 Mandoline in godala
18.15 Iz pozabljenih oper
18.45 Ljudski parlament
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
20.45 Portret Salvatora Quasimoda
21.25 Sesta simfonia
22.15 Po svetu jazz (I. festival jugoslovanskega jazz)

PETEK, 14. oktobra

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Dve orkestrski suiti iz Budimpešte
8.30 Melodije po vašem okusu
9.00 Naš podlistek
9.20 Pevski zbor »Ivan Bob«
9.35 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
10.15 Violinist Igor Ozim pred mikrofonom
10.35 Orkester Raphaela
11.00 Od arije do arije
11.30 Človek in zdravje
11.40 Polke in valčki z ansamblom Maurice Larcange
12.00 Gorenjski vokalni
12.25 Zabavne melodije iz Varšave
12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Zbor Norman Luboff
13.45 Trio Slavka Avsenika
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
14.35 Poje baritonist Leonard Warren
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.45 Radijska univerza
16.00 Petkovo glasbeno popoldne
17.15 Razgovor z volivci
17.25 Igramo za zabavo
18.00 Iz naših kolektivov
18.15 V dvoranah Svobode
18.45 Orkester Georga Melachrina
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Po moskovskih ulicah
20.30 Z violino skozi čas — I. oddaja
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
22.15 Zaplešite z nami
22.50 Literarni noćturno
23.05 Sonata za klavir in violino v G-duru

SOBOTA, 15. oktobra

- 5.00 Dobro jutro
5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Glasba med delom
8.30 Nekaj slovenskih samospevov
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Za ljubitelje modernih ritmov in popevk pri Trstu
11.00 Pareda plešč
11.30 Parniški tehnik
11.50 Otroci izbirajo pesmice
12.00 Ansambel Srečka Dražila
12.15 Kmetijski nasveti — dr. ing. Vilko Masten — Zatiranje voluharja v sadovnjaku z endrinom
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Kar po domače...
13.50 Slovenski operni pevci pred mikrofonom
14.20 Sport in športniki
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 S knjižnega trga
16.00 Kotiček iz zabavnih napevov

- 16.40 Ženski pevski zbor France Prešeren iz Kranja
17.15 Po kinu se dobimo
17.45 Iz filmov in glasbenih revij
18.00 Jezikovni pogovori
18.15 Poje slovenski oktet
18.30 Pozdrav z gora
18.45 Okno v svet
19.00 Obvestila in zabavna glasba
20.00 Ze črček prepeva...
20.30 Rezervirano za feature o zabavni glasbi
21.30 Melodije za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Do polnoči v pisanem ritmu

Televizijski spored

NEDELJA, 9. oktobra

- 9.30 Kmetijska oddaja
10.00 Počast — TV film iz serije o Lassie
14.00 Sportno popoldne — državno ekipno prvenstvo atletike, prenos iz Ljubljane in nogometna tekma med reprezentancami Jugoslavije in Madžarske, prenos iz Budimpešte
20.00 Sedem dni
20.30 Jaz sem kamera — angleški film

PONEDELJEK, 10. oktobra

- 19.00 TV pregled
19.15 TV počta
19.30 Letno gledališče Nat King Colella — glasbeni film
20.00 TV dnevnik
20.15 Tedenski športni pregled
20.30 Eksperimenti Gertrude Schulz — drama
TOREK, 11. oktobra
20.00 Oddaja za pomorščake
SREDA, 12. oktobra
18.00 Sestanek ob šestih za mladino
18.45 Svet v znamenju
19.00 Čas, ljudje in dogodki
20.00 TV dnevnik
20.15 TV helikopter
20.30 Prvič pred kamero — 21.30 Portreti in srečanja

ČETRTEK, 13. oktobra

- 9.00 TV za šolo
18.00 Razgled za mladi svet
18.30 Sah mat — TV film iz serije Interpol
19.00 Poraba radiativnih izotopov
19.30 TV obzornik
20.00 TV dnevnik
20.30 Poznaš svoj nomači kraj? (prenos ugankarske oddaje iz Kranja)

PETEK, 14. oktobra

- 20.00 TV dnevnik
20.15 Televizija o filmu
20.47 Kinoteka
SOBOTA, 15. oktobra
18.00 Prenos predstave iz Marionetnega gledališča
20.00 TV dnevnik
20.15 Kratki film
20.30 Prenos zabavne prireditve iz Opatije

ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

CESTA IZ PLASTIKE

Način gradnje cest se od najstarejših časov do danes ni bistveno spremenil, čeprav je šla tehnika z ogromnimi koraki naprej. Rimljani so se pri gradnji svojih še danes slavnih cest držali pravil, ki so še danes veljavni. Od takrat pa do danes so spremenljivi vplivi podnebja — vročina, dež, sneg in led še vedno največji sovražniki cest.

Čeprav Rimljani niso poznali težkih motornih vozil, so kljub temu kopali pri gradnji globoke jarke in jih napolnili z različnimi sloji kamena, ki so nosili gornji sloj in obenem preprečevali zmrzovanje cest.

Danes, v dobi motorizacije, se dogaja, da razpokajo ceste, ki so še čisto nove, in sicer zaradi zmrzovanja ali pa prevelike vročine. Sicer so betonske ceste precej odporne proti podnebnim spremembam, toda te ceste so še vedno zelo drage.

Ni dolgo tega, ko je ing. Ostermannu v Hamburgu uspelo zgraditi poceni in trajno cesto — iz plastike. Dal ji je ime »cesta bodočnosti«. Gre v glavnem za umetno maso polystyrol, ki je nenavadno odporna proti temperaturnim spremembam. Polystyrol spada v termoplastiko, ki se oblikuje pod vplivom toplote. Poskusi so pokazali, da ima polystyrol neverjetne lastnosti. Vzdržijo temperaturo od minus 80 do 125 stopinj Celzija. Pri tem pa ne spremeni svoje elastičnosti.

VEČ MOTORNH VOZIL KOT HIŠ

Vasica Zamost pri Čabru na Hrvaškem je posebnost svoje vrste. Ima le 16 hišnih števil, zato pa mnogo več motornih vozil. Pri vsaki hiši imajo vsaj po en moped, ponekod celo dva ali tri, en hišni lastnik, pa se postavlja celo z osebnim avtomobilom. Razen tega imajo v vsaki hiši radijski sprejemnik, pa tudi električni štedilnik vaščanom ni neznan. Ze od nekdanjih se vaščani preživljajo razen z kmetijstvom tudi z mlinarstvom in žagarstvom. Pred vojno so bile tu tri prodajalne, dve gostilni, dve žagi in pet mlinov. Električno pa so dobili po vojni.

sti in vzdržljivosti. Poskusi so pokazali torej, da bi cesta zgrajena iz polystyrola vzdržala niske temperature Arktike prav tako dobro kot visoke temperature vroče Sahare.

Pred tako imenovanimi klasičnimi cestami iz asfalta in betona pa ima še to prednost, da pod to cesto z lahkoto in poceni vgradijo električne in betonske kable, vodovodne cevi in kanalizacije. Da bi pri voznikih preprečil utrujenost, s tem pa seveda tudi vzroke številnih nesreč, gradi ing. Ostermann cesto v raznih barvah.

Pet kilometrov avtomobilske ceste iz plastike je možno zgraditi v enem mesecu, in sicer s polovico manj delavcev in polovico manj stroškov, kakor je potrebno za gradnjo dosedanjih betonskih in asfaltnih cest. Inženir upa, da bodo v kratkem povsod izkoristili njegovo iznajdbo, pocenili gradnjo cest in preprečili številne prometne nesreče, ki z dneva v dan terjajo več žrtev zaradi povečanja motorizacije.

Semenj glasbe

V Skopju se v starem delu mesta zbirajo vsak torek ljudje na nenavaden sejem, ki mu v jugoslaviji ni enakega. Tu se namreč sestajajo zastopniki ponudbe in povpraševanja nevsakdanjega blaga — glasbe. Ponudba se pojavlja na trgu v obliki harmonikarjev, violinistov, kontrabasistov, kitaristov, tamburašev, trobentačev in drugih mojstrov — instrumentalistov različnih stopenj kakovosti in starosti in seveda tudi cen. Povpraševanje pa v obliki ljudi, ki jim je glasba potrebna: lahka, koncertna, plesna, salonska, narodna, pač po potrebi in okusu.

Na tem originalnem sejmu je vedno živahno, posebno v jesenskem času, ko se začenja sezona zabav, ženitev in raznih veselice. Tu lahko dobite glasbene ansamble za vse okuse in potrebe. Seveda so tudi cene dokaj različne. Lahko dobite orkester že za 5000 dinarjev, so pa tudi zelo dragi, katerih ugled pač uživajo.

Po hudem treningu v cirkuški šoli si je mrož zaslužil nekaj dni počitnic pri prijateljici Kathy. Slikan je v trenutku, ko je postavil stolo

„Največje prizorišče sveta“

Za »največje prizorišče sveta«, kakor nekateri imenujejo sedanjše zasedanje Generalne skupščine OZN, je značilno, da so stroški zanj razmeroma nizki — čeprav so zbrani na njem skoraj vsi vodilni močje na svetu. Če bi kakšen hollywoodski režiser hotel posneti film, v katerem bi nastopile največje »zvezde« na svetu, bi imel velike stroške, medtem ko se gibljejo stroški zasedanja Generalne skupščine v kar znosnih mejah.

Svetovno organizacijo vzdržujejo prispevki njenih članic. Višino prispevka določijo vsako leto na skupščini, pri čemer pride včasih do vročih razprav, ker se nekatere države branijo plačati tako visoke stroške. Načelno plačujejo velike države več kot male. Pri tem pa ne gre samo za število prebivalcev — kajti v tem primeru bi nosila razmeroma siromašna Indija eno največjih bremen.

Pri določanju višine prispevka

upoštevajo predvsem število prebivalstva, višino življenjskega standarda, narodni dohodek in obseg zunanje trgovine. V prvih letih po drugi svetovni vojni, ko je bil velik del sveta opustošen, so Američani prostovoljno plačevali skoraj polovico stroškov. Toda medtem je prispevek ZDA padel na manj kot tretjino. Sledita Sovjetska zveza in Velika Britanija z okoli 15 odstotki celotnih stroškov te svetovne organizacije. Za njima se zvrstijo Indija, Francija in Kanada, medtem ko so slabo razvite države na koncu tega seznama.

Ti prispevki dotečajo svetovni organizaciji razmeroma redno. Le včasih je kakšna država v zaostanku in ji od časa do časa pošljejo opomin. — Razen tega ima OZN še okoli 5 milijonov dinarjev lastnih dohodkov, ki jih realizira predvsem s prodajo uradnih tiskovin in dokumentov knjižnicam, univerzam in posameznikom. Članice morajo del

svojih prispevkov plačati v dolarjih, medtem ko drugi del lahko plačujejo v svoji valuti.

Proračun svetovne organizacije za leto 1961 znaša 67,5 milijona dolarjev, to je 41,5 milijarde dinarjev, kar je zelo nizek znesek, če upoštevamo, da zanj danes ne bi mogli nabaviti niti majhne oklopne križarke.

DVANAJST VRST HRUŠK Z ISTEGA DREVEŠA

Ignac Bruner, kmet iz Malih Grabčanov v koprvniškem okraju se že leta bavi s sadjarstvom. Doslej je ta »kalniški Mičurin« kot ga kličejo znanci, dobil že več nagrad za svoje uspehe v sadjarstvu. V svojem sadlarskem nosniku ima debela, na katerih raste tudi po več vrst sadja. Ima tudi deblo, na katerem raste 12 vrst hrušk. To deblo vzbuja veliko zanimanje, ker dozoreva na njem od ranega poletja, do pozne jeseni po ena vrsta hrušk.

SUHA KLINAR

25

ŽARA S PEPELOM

Se stoje pred vagoni, dokler niso počišeni. Potem vlak odje...

Esesovci jih uvrščajo v peterostope. Nato pade povelje. Armada prestrašenih in onemoglih teles se opoteka proti lučim in sčemeči svetlobi onstran proge. Oči zamažajo mesto. Ni ga videti. Le stražni stolpi nad nepregledno množico nizkih barak širijo v nebo kakor veliki črni bajonet.

Peterostopna kolona se opoteka proti barakarskemu mestu za električnimi, s smrtjo nabitimi žicami. Angela stopa kot prva na levi v peterostopu. Zaradi utrujenosti in izčrpanosti se ji zde luči taborišča neskončno daleč.

— Ne bom zmogla, ne bom zmogla, — si ponavlja do smrti utrujena.

Se vleče za drugimi, potem omahne. Proseče se zagleda v nebesno sinje oči plavalce paznice; njen obraz je čudovito lep in Angelu se zdi tudi dober... Toda nenadoma se ta obraz spremeni. Sinje oči mrzlo in sovražno ojeklene. Lepota se na nerazumljiv način prelevi v surovost. Skozi zrak zasika bič. Angela se dvigne na kolena. Bič znova zasika. Kakor kača se ji ovije okrog vratu in jo vleče za seboj. Zaman skuša odmotati to kačo. Zaman! Vedno bolj se kača ovija vratu in ga tesni. Duši jo. Zadušilo jo bo...

»Zraka, zraka!« zakriči bolna jetnica na pogradu barake številka 7.

»Hrope,« pravi Židinja, oblečena v raztrgane vojaške cape in zaznamovana z rdečim križem na hrbtu in z židovsko zvezdo na rokavu.

»Mrliški voziček se je ustavil pred našo barako,« pravi sojetnica, s katero sta čakali ob bolnici na njeno smrt.

Židinja se zdrzne, kakor da se je mrliški voziček ustavil zaradi nje.

Koraki v lakastih škornjih stopijo v barako. Živi okostnjaki se na povelje vzravnaajo ob pogradih. Visok esesovski zdravnik gre po baraki. S sokoljim pogledom se ustavi ob vsakem pogradu in ob vsakem živem okostnjaku. Lepa paznica kaže z elegantnim pasjim bičem na pograde, kjer leže mrlič, nato pa prav tako z bičem določi žive okostnjake, naj mrlice odnese.

Kakor upodobljena srednjeveška smrt se Židinja, ki stoji ob Angelinem pogradu, zazdi sloki in mračni esesovski zdravnik. Rada bi odvrnila od njega svoje očesne votline in gledala proč. A kakor magnet jo vlečejo nase esesove oči. Esesovec je vedno bliže, dokler ne obstane tik ob njej.

Plavalca paznica pokaže na Angelo, ki hrope.

»Ni mrlica,« si upa reči jetnica poleg Židinke.

»Aufraumen!« jo oplazi ukaz, podkrepljen z bičem.

»In vi?« se esesovski zdravnik zagleda ostro v Židinjino...

»Ze dolgo ste tu. In bolelni ste! Zapišite, sestra,« se esesovec okrene k bolničarki, ki spremlja njega in paznico. »Zapišite: premetite v revir!«

Revir? To pomeni smrt, ledeno spreleti Židinjino.

»Ti ni prav?« se posmehe zdravnik.

Jetnica ne odgovori. Beseda ji zastane v grlu. V sencih ji zaključa ostra bolečina. Nekajkrat jo ostro zbode. Potem čuti zblodljaj v srcu in nič več.

»Herzschlag!« ugotovi zdravnik.

»Beide aufraumen! — pokaže paznica z bičem na Židinjino, ki ima nekeje ob Loiri lep dom in otroke, in na jetnico, ki umirajoča hrope na pogradu.

Živi okostnjaki zgrabijo s koščeni izstradanimi rokami Židinjino in jo odnesejo. Drugi, prav taki vzamejo s pograda Angelo.

Črn, surovo zbit mrliški voz, vprežen v jetnike, stoji pred vratih barake. Jetnice, ki so jih danes prignali in ki čakajo, da jih bodo spustili v barako, z grozo strme v skladovnico mrličev, nakopičenih na vozičku, in nič manj prestrašeno na žive okostnjake, v katerih slutijo svojo usodo.

Voz se še vedno polni; pravkar so prinesli Angelo in jo zadelali z drugimi mrlič.

»Živa je še. Moj bog, živa,« kažejo novinke na Angelino roko, ki še utripa pod kupom mrtvih sojetnic.

Angela pa ne čuti nič več. Kača se ji ovija okrog vratu. Samo kako čuti. Drugača nič. Okostenela roka pa še utripa, kakor da hoče odriniti breme, ki so ga naložili na njeno telo. Breme pa je pretežko. Ne more ga. Zaman se muči, potem pa jo zajame tema.

Pred krematoriji raztovorijo mrlič. Angela še ni mrtva, a ne ve, kaj se z njo godi. Njena roka zopet grabi, grabi, grabi, kakor da hoče osvoboditi svoje telo mrtvih bremen. Snamejo jih druge roke. Zrak pride do Angele. Njene oči se odpro in vidijo plamen, ogromen, velik plamen. Ne zavedajo se, da so pred žrelom krematorija. Kakor iz daljave vidijo plamen. Kakor plamen goreče vasi; na staro, veliko kljuko je na duri neke hiše privezan starec.

— Ne bojte se, ljudje! Cas je pravičen sodnik in kaznoval bo zločince! — ga sliši Angela. Njegovo silovito glavo je zajel že plamen, potem pa mu je omahnila na prsi.

Zgoča bolečina jo zajame.

Plamen ji ugasne življenje...

Konec novembra 1943 je k Angelinim staršem na Javornik prinesel pismo. V pismu je pisalo:

»Obžalujemo, da vam moramo sporočiti žalostno novico o smrti vaše hčerke Angele. Že bolelna je prišla v naše taborišče. Zaman smo se trudili, da bi jo ozdravili. Umrla je in bila upeljena. Če želite, da vam pošljemo žaro z njenim pepelom, nam nakažite 85 RM za stroške upelavitve in za poštnino.«

Pismo je bil priložen spisek njene obleke in drugih predmetov, ki jih je ob prihodu v taborišče imela, spisani z vso nemško pedantnostjo.

Čez teden dni, ko je Angelina mati nakazala zahtevano vsoto, je po pošti prejela hčerini pepel. Pokopali so ga v družinskem grobu na domačem pokopališču nekega sivega poznojesenskega dne...

(Iz »Jeseniških kronik«)

KONEC

Jedi z rižem

Zadnja leta riž v naši prehrani zelo pogosto nastopa, saj je po ceni vsakomur pristopen. V zadnjem času dobivajo mlečne kuhinje tudi riž od mednarodne pomoči in zavod za Zavod za pospeševanje gospodinjstva pripravil več receptov za riževe jedi. Nekatere od njih vam prinašamo v želji, da tudi vi obogatite svoje jedilnike z jedmi, na katere morda od sedaj niste pomisljali. Predpisane količine so za 5 do 6 oseb.

Zelenjavna rižota

35 dkg riža, 1/4 kg korenja, 1/4 kilograma cvetače, paprika, paradižnik, fižol, grah, koleraba, zelje itd., čebula, 5 dkg masti. Čebulo na masti prepražimo in dodamo zrezano zelenjavo ter

dušimo. Dodamo riž in ga zalijemo z 2-kratno količino vode in skuhamo.

Enolončnica s cvetačo

1/4 kg cvetače, 20 dkg mesa, 5 dkg masti, čebula, 30 dkg riža.

Čebulo na masti prepražimo, dodamo meso in ga dobro prepražimo, zalijemo s slano vodo in dodamo na cvetke razdeljeno cvetačo. Zakuhamo riž in pustimo, da se zgosti. Dodamo še zelen peteršilj in dišave.

Riževa enolončnica

1/4 kg svinine, 5 dkg masti, sladka paprika, 6 zelenih paprik, vrelo vodo ali juha, 40 dkg riža, sol, 3/4 kg paradižnika, kumina.

Meso zrežemo na koščke in ga na masti prepražimo, potresemo s sladko papriko, dodamo zeleno papriko zrezano na re-

zance, zalijemo vse z vrelo vodo ali juho in dušimo, da je skoraj mehko. Nato dodamo riž, osolimo, ponovno zalijemo ter dušimo na majnem ognju. Slednjič primešamo zrezane paradižnike in stirto kumino.

Riž s paradižnikom in korenjem

35 dkg riža, 3 rdeči korenčki, 2,5 del paradižnikove mezge, 3 dekagrame olja.

Riž preberemo in zberemo v čisti krpi. Na olju prepražimo naribano korenje in nato še paradižnikovo mezgo. Nato dodamo riž, ga še malo mešamo, da dobi steklast sijaj, nato ga zalijemo z 1-kratno količino vode, prevremo in ga nato damo dušiti v pečico.

Riž s paradižnikom in korenjem

35 dkg riža, 3 rdeči korenčki, 2,5 del paradižnikove mezge, 3 dekagrame olja.

Riž preberemo in zberemo v čisti krpi. Na olju prepražimo naribano korenje in nato še paradižnikovo mezgo. Nato dodamo riž, ga še malo mešamo, da dobi steklast sijaj, nato ga zalijemo z 1-kratno količino vode, prevremo in ga nato damo dušiti v pečico.

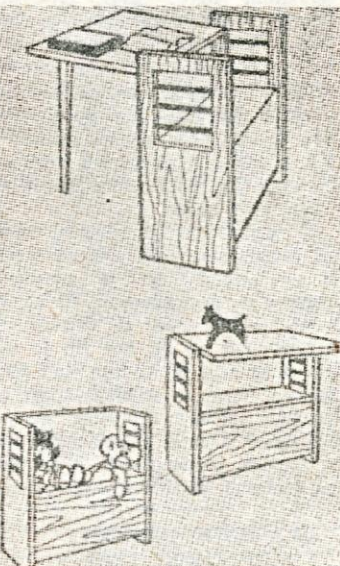
Pred šivanjem pripravite tkanino

Tudi naše žene si rade same sešijejo marsikateri del svoje garderobe. Ker tudi žena, ki si že dalj časa šiva, ni vedno sposobna, da pred šivanjem odredi vse potrebno, prinašamo nekaj takih nasvetov.

Ni vsa večšina v tem, da se izbere blago in kraj. Tudi ne bomo govorili, kako narediti kraj, ampak o značilnostih različnih tkanin, ki jih uporabljamo. Drugače moramo delati z

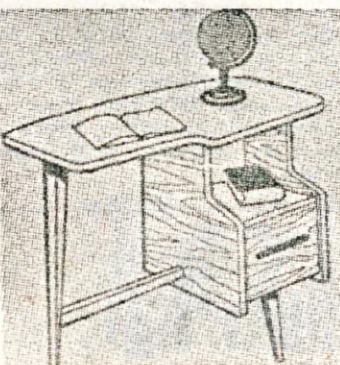
Kotiček za naše učence

Mogoče se tudi v vašem domu često pojavljajo nerešena vprašanja prostora za delo, kjer bi se lahko vsak otrok nemoteno učil. Potrebna mu je majhna miza, ki ne odvzame mnogo prostora. Priporočamo lahek, svetel les.

— Za najmlajše

Miza, klopica ali polica? Vse je odvisno od tega, če vaš malček piše domačo nalogo ali se igra.

— Za malo starejše

Miza z vgrajeno pregrado in prostornim predalom za knjige.

— Za najstarejše

Pločica, ki lahko služi kot delovna miza, je vgrajena v okvir zidne police.

volnenim blagom, drugače spet s tweedom. Za svilo vemo, da »leze«, taft je trd, a spet ne tako kot n. pr. organdin.

Tweed spada v skupino mehkih tkanin. Pripraven je za šivanje, vendar se rad osipa. Zato je urezane dele treba takoj obšiti, a luknje in vrezane žepe moramo takoj ucvrstiti z gostim šivom. Tweed se tudi razteguje, zato je dobro, če tweedasto krilo podložite s podlogo. Tweed likamo po notranji strani preko mehke flanelaste krpe.

Kariraste tkanine

Za črtaste in kariraste tkanine veljajo ista pravila: črte se morajo lepo stikati. Da si olajšate krojenje, tkanino najprej po dolžini zložite in pri tem pazite, da se bodo črte lepo pokrivale in za tem robove dobro pripnite z bucikami. Ko sestavljate posamezne dele, storite to z gostimi šivi, ki jih pri tem narahlo nategujete.

Kariraste moher in tweed tkanine se likajo na notranji

strani preko suhe flanelaste krpe.

Zamet

Smer dlačic mora biti pri vsaki vrsti zameta obrnjena navzdol. Vsak del obleke se mora krotiti posebej, ker tudi zamet »leze«.

Luknjice in vrezane žepe je treba takoj obšiti z drobnim šivom in jih podložiti s tanko bombažno podlogo.

Deli morajo biti spojeni z gostim šivom, ker se bodo robovi drugače pri šivanju na stroj gotovo izlekli.

Zametno krilo je treba na vsak način podložiti, ker se bo drugače iztegovalo in od sedenja svetilo.

Likanje zameta mora biti zelo skrbno. Likajte šele, ko boste podložili kos istega zameta in povrh položili vlažno krpo. — Zamet, ki se lahko večkrat pere, lahko likate po notranji strani preko suhe flanelaste krpe. Likanju se lahko izognete, če obesite obleko nad posodo z vrelo vodo.

Naša hrana

Rudninske snovi - še sol in jod

Jod

Organizem potrebuje zelo majhne količine joda. Vendar pa je za naše kraje posebno važen. Pomanjkanje joda namreč povzroča golšo, te pa je pri nas zelo veliko. Golša je razširjena v Slici, Avstriji, severni Sloveniji, severni Italiji, na francosko-španski meji, ob Himalaji, v zapadni Kitajski in v severnih delih ZDA. Vse to so hriboviti kraji in na zemljevidu predstavljajo skoraj strnjeno vrsto. Kemiki so ugotovili, da je v pitni vodi v teh krajih zelo malo joda. V apnenih gorovjih voda namreč zelo hitro pronica in se ne more zasititi z jodom. Nasprotno je v obmorskih predelih vedno dovolj joda.

V nekaterih vaseh pri nas, predvsem po Štajerskem, ima tudi do 80 odstotkov ljudi golšo. Zmotno je mišljenje, da kvari golša, to je povečana žleza ščitnice, samó lepoto, ker je to žleza z notranjim izločanjem in ti izločki vplivajo tudi na druge organe, kot n. pr. na srce, kožo in druge. Močno obolenje ščitnice je pogosto vzrok beavosti.

Golša nastane zato, ker skuša ščitnica zaradi pomanjkanja joda s povečanim delom zalagati organizem s svojim izločkom. Pri tem se poveča. Če kljub temu ne zmore vseh potreb, opazimo spremembe tudi na drugih organih.

Če dovajamo prebavilom jod, lahko golšavost in beavost preprečimo. Nekatere države so se zato že zdavnaj odločile dodajati jod kuhinjski soli. Uspeh je bil skoraj 100-odstoten, ker vsi ljudje uživajo s hrano tudi sol.

Kuhinjska sol

Ljudje so se tako navadili slanosti hrane, da si brez soli okusne hrane kar ne morejo več zamisljati. Zelo malo bolnikov, ki imajo predpisano neslano dieto, se temu lahko hitro privadi, ali sploh privadi.

Toda ne gre samo za okus hrane. Kuhinjska sol je za nas zelo važna. Sestavljena je iz natrija in klora, ki skrbita za pravilno porazdelitev telesnih tekočin po organizmu. V znoju je 0,03 do 0,08 grama soli v 100 ccm; delavci, ki se mnogo potijo in pri tem slabo jedo, dobijo lahko tudi močne krče (krči rudarjev). Nekatere tovarne in rudniki so šli celo tako daleč, da so dajali delavcem tablete s soljo, ki so jih pili z vodo. Vsekakor velja, da imajo težaki zelo radi močno slano jed.

Kuhinjske soli dobi organizem največ z živalsko hrano (meso, jajca), v rastlinah je skoraj ni. Nesoljena zelenjava ima za nas »prazen okus« in jo moramo vedno soliti. Sveža zelenjava ima 0,005 odstotka soli, meso, ribe, jajca približno 0,1 odstotka. Neki angleški znanstvenik je izračunal, da bi moral človek zaužiti toliko krompirja, kolikor znaša njegova dvojna teža, če bi hotel samo z njim dobiti dovolj soli.

V tropskih krajih je sol to, kar je pri nas denar. Ponekod še sedaj z njo plačujejo pri kupovanju. V nekaterih pokrajinah Afrike otroci ližejo sol, kot naši otroci bonbone in sladkor.

Ko ne gre več brez kazni

Vzgojno dejstvo kazni je dobro znano, zato ga ni treba še posebej dokazovati. Njeni neposredni rezultati so več kot očitni. Otrok, ki je bil kaznovan zaradi tega, ker je lezel na okno, bo verjetno dobro premislil, preden bo to spet poizkušal.

TOREJ JE POTREBNO KAZNOVATI?

Je. Toda kako? S pretepanjem vsekakor ne. Udarci zmanjšujejo otrokovo dostojanstvo, kaj takega otroci roditeljem ne morejo odpustiti, pretepanje jih bo torej od staršev odzujalo. Tega si seveda nihče ne želi. Za roditelje je zelo pomembno, da so pri otroku, ko ta raste in se razvija, ker kdo mu bo le lahko bolj svetloval in mu pomagal.

TUDI Z DELOM OTROKA NI DOBRO KAZNOVATI. Če je otrok kaznovan zaradi nenapisane domače naloge s pomivanjem oken ali ribanjem tal, se bo pri njem razvil občutek prezira do fizičnega dela, pozneje bo gledal na delo kot na nekaj, kar ni dostojno za človeka.

BREZSMISLNA JE TUDI KAZEN ODVZEMANJA HRA-NE, kar bi lahko hudo škodovalo razvijajočemu organizmu.

Fizičnih kazni se je torej treba izogniti, ker je njihovo delovanje škodljivo. Uporabljati je treba kazni druge vrste. Malemu prestopniku odvzeti nekatere prijetnosti, kot so na primer: sprehodi s prijatelji, obiske kinopredstave, zmanjšati ali povsem odvzeti denar za njegove drobne potrebe in podobno.

KOLIKŠNA NAJ BO KAZEN?

Pedagogika predlaga, da se da s kaznijo otroku toliko neprijetnosti, kolikor je imel prijetnosti pri narejenem prestopku. Praktično je to skoraj nemogoče ugotoviti. Zato je bolj pametno kaznovati manj kot več. V drugačem primeru se pri otroku pojavi občutek, da je nepravilno kaznovan in od tega pa do manjvernostnih kompleksov ni daleč.

Če kaznujemo samo enega otroka, a drugi se iz katerih koli vzrokov pušča ob strani pri takem načinu vzgoje (najmlajši, deklke, slabotnejši otrok), bo otrok, ki je večkrat kaznovan, postal ljubosumen, lažniv in napadalen. Zelo je pomembno, da pride kazen takoj po storjenem prestopku. Izredno napačno ravnanje roditelji, ki pravijo: »Tako spet, jutri boš že dobil svoje!« Otroka mora razumeti, da je kazen posledica prestopka, drugače bo kazen brez učinka.

Na koncu ne bo odveč opozoriti roditelje, ki kaznujejo otroke z ignoriranjem. To je mogoče najbolj nehumana vrsta kazni in takega načina nikakor ne smemo uporabljati. V psihološki literaturi je opisan primer, ki to dobro dokazuje. Učitelj je razred tridesetih učencev razdelil na tri skupine po deset učencev. Prvo skupino je vedno samo hvalil, pa naj so delali kar so hoteli; drugo skupino je samo grajal, če so to zaslužili ali ne, za učence iz tretje skupine se ni niti zmenil. Najboljši uspeh so dosegli dijaki iz hvaljene skupine, najslabši pa so bili ignorirani učenci.

Kaznovanje otrok je torej zelo delikatna stvar in zasluži veliko več pozornosti roditeljev, učiteljev in vzgojiteljev, kot je pri nas v navadi.

Male zanimivosti

● Brata — dvojčka iz ničko z mlekom najprej raz-Aleksandrije v Italiji sta se hladu, v določenem času pa naenkrat poročila s sestrami — dvojčicama. Po poroki je nastala prava zmešnjava, ker ženina nista mogla dognati, katera nevesta kateremu pripada, a tudi njune soproje niso bile sigurne, kateri od bratov je od katere mož.

● Na nekem zasedanju angleškega parlamenta je neki poslanec predlagal, da se na vlakih uvedejo tako kot oddelki za nekadilce, tudi oddelki za redkobesedne ljudi. Toda razlaga tega poslanca je bila tako dolgotrajna in utrudljiva, da je bil predlog odbit.

● V Nemčiji prodajajo premog zelene in rdeče barve. Navaden premog na poseben način škropijo z barvo. Pri zgorovanju nima neprijetnega vonja, a strokovnjaki trdijo, da so se tako izognili vtisu črnine in umazanije.

● Neka ameriška tovarna izdeluje napravo, ki stekle-

● Raziskave so pokazale, da imajo žene bolj čitljiv rokopis kot moški. To so ugotovili v različnih državah pri ženah z visoko izobrazbo in pri tistih, ki so komaj dobro pisne.

● Pred časom so izračunali, da povprečno vsaka gospodinja v New Yorku odpre na leto okoli tisoč različnih konserv. Amerika je brez dvoma dežela, v kateri uporabljajo največ konserv.

● Domačinke z otoka Madagaskar uporabljajo nit pajčevin — halabe — za šivanje oblek. Nit je tako močna, da lahko zdrži konkurenco vsake druge niti. Iz te niti delajo tudi mreže za manjši ribolov.

Na sliki je jesenski plašč, ki ga odlikujejo široki rokavi

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

3. »Ranjen? Bodite na pamet!« je odgovoril doktor. »Zadela ga je kap, kot sem mu enkrat prerokoval. Pomirite se, mati, pojdite k možu in mu nič ne povejte, kaj se je tude pripetilo.« Moral sem prinesiti skledo vode. Tedaj je doktor avihal kapitanu rokav in odkril mišičasto roko, ki je bila vsa do kraja tetovirana. Razločno sem videl napisano njegovo ime »Bill Bones« in blizu same so bile narisane vislice, na katerih je bingljal mož. Doktor mu je odprl žilo in čez čas je tudi kapitan odprl oči.

14. Potem si je nakremžil obraz, pogledal zdravnika in zaklical: »Kje je Črni pes?« »Tule ni nobenega Črnega psa,« je dejal doktor, »seveda, če ne mislite morda samega sebe. Pili ste rum in zadela vas je kap in če boste tako nadaljevali, boste kmalu odromali v krtovo deželo.« Pobralla sva ga s tal in ga z združenimi močmi spravila po stopnicah do postelje. Glava mu je padla na blazino in spet se je onesvestil. »Naj leži teden dni,« je dejal doktor, »tako bo zanj najbolje, in za vas vse.«

LJUDJE IN DOGODKI

Blokovsko zaostrevanje

Že v pismih, ki sta jih predsednik Eisenhower in premier Krušev poslala avtorjem resolucije petih, je bilo navedenih več zaprek, ki ovirajo srečanje med obema državnikoma. Posebno predsednik Eisenhower je postavil take pogoje, ki sestane dvojice skorajda že vnaprej onemogočajo. Zato je bilo asno, da bo razprava o resoluciji Indije, Indonezije, Jugoslavije, Združene arabske republike in Gane v Generalni skupščini zelo burna in da bo težko najti skupno platformo za sedanjek najvišjih predstavnikov ZSSR in ZDA. Kljub temu so se vse blokovsko nepovezane države s toliko večjo vnemo lotile tega posla, ker so se zavedale, da je edino tako mogoče najti zehod iz slepe ulice, kamor je vedla človeštvo slepa blokovska politika.

Plemenita pobuda izven blokovskih držav je uživala simpatije in podporo večine članov Generalne skupščine. Prav to je jo svoje ilustriralo nov položaj, ki je nastal z vključevanjem novih držav Azije in Afrike v to svetovno organizacijo. Združeni narodi namreč niso več glasovali s stroj te ali one velike sile, ampak več zagovornik blokovske koncepcije o razdelitvi sveta, narveč glasnik vseh naprednih premišljenj in pobud sodobnega sveta. Zato so se zahodne velike sile morale zateči k proceduralnim mahinacijam in so samo tako lahko preprečile sprejem resolucije petih. Najprej so to poskušale z avstralskim amandmajem, naj bi se namesto predsednika ZDA in ZSSR sesli predsednik štirih velikih: Velika Britanija, Francija, Sovjetska zveza in ZDA. Datum sestanka ni bil določen in bi se tako »po potrebi« lahko zavlekli. Toda ta avstralski predlog, ki v bistvu ni samo dopolnil prvotne resolucije, marveč je predstavljaj amosoten predlog, je kaj kmalu propadel. V skupščini je bil avrnjen s 45 glasovi proti 5 glasovom, 44 delegacij pa se je glavanja vzdržalo. Brž ko je avstralski predlog propadel, pa je argentinski delegat Amadeo redlagal, naj bi posebej glasovali o prvem delu resolucije petih, posebej pa o drugem delu, ker naj bi izpustili besedi predednik ZDA in predsednik mištrskega sveta ZSSR, tako da i zadnji odstavek in stvari paval samo ZDA in ZSSR naj monovno navežeta sitke. Indijski ministrski predsednik Nehru in indijski delegat Krišna Menon, d sta govorila v razpravi, sta kkoj ugotovila, da praktično nima popravitna resolucija nimo bene vrednosti, ker do prekinive stikov med ZDA in ZSSR ploih ni prišlo. Skupščina je tu i ta argentinski predlog zavrnla. Sicer je glasovalo proti 41 delegaciji, 37 za, 17 pa se jih je vzdržalo. Kljub temu pa je pred-

sednik Generalne skupščine ugovoril, da resolucija ni sprejeta, ker ni dobila potrebne dvotretinske večine. Očitno je, da je bila to samo proceduralna mahinacija, ki naj bi preprečila sprejetje resolucije petih, za katero je stala večina delegacij v Generalni skupščini. Premier Nehru je upravičeno pripomnil, da je »postalo očitno«, da za proceduralno razpravo tičijo politična vprašanja.

Blokovske kombinacije v zvezi z razpravo o resoluciji petih, v Generalni skupščini, so nedvomno še bolj zaostreile odnose med Vzhodom in Zahodom. Verjetno pa je, da bodo tudi tiste velike sile, ki so se očitno zavzele, da se resolucija ne sprejme, povzele iz razprav in muč-

nih situacij, do katerih je v skupščini prišlo, potrebne nauke. Velika večina Generalne skupščine OZN je namreč jasno pokazala, da se zaveda, kje so perspektive in kje je možen izhod iz sedanje situacije. Zato je podpirala to resolucijo, ki zahteva minimalno normalizacijo odnosov med dvema glavnima činiteljima svetovnega miru - Sovjetsko zvezo in ZDA. Zato lahko kljub temu, da je bila resolucija zaradi proceduralnih vprašanj na zelo problematičen način odstranjena z dnevnega reda letošnjega zasedanja Generalne skupščine, trdimo, da je moralna politična zmaga na strani pobudnikov in predlagateljev resolucije in vse tiste večine, ki je to resolucijo v Generalni skupščini podpirala.

Rokometni komentar

Po prvi etapi v republiški ligi

Polovica jesenskega dela tekmovalnih v republiških rokometnih ligah je zdaj za nami. Po štirinajst dnevem odmoru, se bo jutri spet nadaljeval boj za točke v obeh republiških ligah. Položaj na lestvici je zdaj tak, da je na čelu trboveljski Rudar z 8 točkami in bo po vsej priliki zaradi tega, ker igra vse težje tekme doma, to mesto tudi obdržal do konca jesenskega prvenstva. Hujši bo boj za drugo mesto. Kandidatov za to je cela kopica. Največ možnosti za to imata dve ljubljanski ekipi Odred in Krim.

Mladost se po štirih kolih drži na šestem mestu. Ker pa v zadnjem času spet prihaja v odlično formo, lahko računamo, da se bo pomaknila nekoliko višje na prvenstveni lestvici. To sklepamo prav zaradi odlične igre, kakršno so jo v nedeljo prikazala proti Rudarju v finalu čupa LRS. Jutri gostujejo ob 9.30 v

Ljubljani na Rakovniku, kjer se bodo pomerili s Krimom. Z ozirom na to, ker sta obe moštvi trenutno v odličnih formah, se tod obeta izredno zagrizena borba za točke.

Moška lestvica:

Rudar	4	4	0	0	102:49	8
Slovan	4	3	0	1	74:57	6
Krim	3	2	0	1	59:30	4
Odred	3	2	0	1	67:52	4
Branik	4	2	0	2	88:85	4
Mladost	4	2	0	2	71:82	4
Brežice	4	2	0	2	62:72	4
Kovinar	4	1	0	3	51:82	2
Svoboda	4	1	0	3	57:95	2
Olimpija	4	0	0	4	36:72	0

V ženski republiški ligi, je na vrhu slej ko prej Svoboda iz Ljubljane. Kranjska Mladost zavzema odlično tretje mesto s 4 točkami. Kot kaže je Mladost začela prvenstvo zelo dobro in če bo vzdržala ta feniš, potem bo zanesljivo zasedla mesto pri vrhu. Jutri, v nedeljo igrajo Kranjčanke doma. V goste sprejmejo borbeno ekipo Parti-

zana iz Kopra. Ker bo Mladost to pot nastopila precej oslabiljena (brez poškodovane vratarke Udovčeve in igralke Anke Ankeletove), ne moremo računati na zanesljiv uspeh domačink. Kljub temu pa upamo, da se bodo Kranjčanke tudi v nedeljo poirtvovalno borile za točke.

Storžič z Golnika gre to nedeljo na najtežjo pot - v Ptuj. Upamo, da bodo Golničanke izvlekle tudi proti trenutno drugoglasirani ekipi na lestvici - Dravi časten rezultat, če se bodo zagrizeno borile, tako kot na letošnjih prvih treh prvenstvenih tekmah.

Ženska lestvica:

Svoboda	3	3	0	0	28:7	6
Drava	3	3	0	0	33:11	6
Mladost	3	2	0	1	29:9	4
Slovan	3	2	0	1	16:16	4
Črnomelj	4	2	0	2	19:24	4
Koper	3	0	1	2	13:21	1
Storžič	4	0	1	3	14:37	1
Rudar	3	0	0	3	5:32	0

J. Javornik

Gorenjska rokometna liga

Okrnjen spored

Nedeljsko tretje kolo je minilo brez večjih presenečenj in povsod so zmagali domačini. Nepriznanih je le poraz prvega moštva Iskre proti drugi vrsti Storžiča. V ekipi Iskre nastopajo letos le učenci industrijske šole, zato je precej šibkejša kot lani. Sava je v tem kolu odigrala prvo regularno tekmo (doslej dvakrat 5:0 w. o.) in kljub porazu kar dobro zaigrala.

Jutri sta na sporedu le srečanja Krize : Sava v Trzinu in

Iskra II : Storžič II v Kranju. V prvi tekmi bi dali prednost domačim, v drugi pa gostom. Tekmi Mladost II : Borac in Iskra I : Tržič bosta odigrani šele v četrtek. Zanimiv bo predvsem prvi dvoboj, v katerem se bosta pomerila neposredna tekmeča na lestvici, medtem ko je Tržič zanesljiv favorit. Peta tekma četrtega kola med Dupljami in Storžičem I je bila že odigrana in se je končala neodločeno 14:14.

TELESNA KULTURA

S skupne seje obeh zborov CbLO Kranj

Več športnih objektov

KRANJ, 6. oktobra - V veliki dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj je bila danes skupna seja obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kranj, na kateri je predstavnik Sveta za telesno vzgojo pri ObLO tov. Stojan Oblak poročal o delu in o finančnem stanju telesnovzgojnih in športnih organizacij, o športnih objektih občine (obstoječih in v gradnji), o izvedenstvenih in šolski telesni vzgoji ter o nabiralni akciji, s katero naj bi dobili sredstva za najnujnejšo izgradnjo prirodnih športnih objektov. Prisotni so poslušali tudi poročilo o poteku del na športnem parku v Kranju.

Za investicijski program gradnje športnih objektov v obdobju 1960/65 je Svet za telesno vzgojo predlagal, da v Kranju, Podbrezjah, Dupljah, Naklem, Besnici, Predosljah, Visokem, Predvoru, na Jezerškem, v Cerkljah, Senčurju, Goricah, na Golniku, v Voklem, Trbojah, Zabnici, Trsteniku in Podreči dokončajo športne objekte, ki so v gradnji in uredijo razna igrišča. Samo v mestu je kar 14 takih del, med najvažnejšimi pa so zimsko kopališče v Savskem logu, kjer bo tudi športni park z igriščem za odbojko, košarko, perjanico, balinanje, rokolet in kotalkališče, ki bi v zimskem času služilo kot umetno drsišče, ter nadaljevanje del na centralnem stadionu. Pri realizaciji vseh teh načrtov bo imel Občinski odbor Kranj še polne roke dela.

K razpravi se je najprej oglašil predstavnik občinskega strelskega odbora, ki je poudaril pomen te organizacije, ki se je hitro razvila, od 11 družin ob ustanovitvi na 27, kot jih je sedaj v občini, in ki ima nad 2000 članov. Tudi za strelski šport se zanima največ mladina, ki pa žal nima preveč dobrih pogojev. Diskutant je poudaril, da je treba čimprej pristopiti k izgradnji

osrednjega strelišča, kot jih imajo nekatere druge občine.

Tov. Trefalt je govoril v imenu gradbenega odbora kranjskega zimskega kopališča. Povedal je, da so se gradbeni stroški povečali skoraj za 100 odstotkov. Za to je več vzrokov. Eden glavnih je ta, da bo kopališče služilo šolam in tudi bolnikom. Higieniski zavod pa je zato zahteval, da

se celotni prostor obloži s keramičnimi ploščicami, bazen pa z marmorjem. Gradbena dela so skoraj v celoti končana, toda vseeno kopališče ne bo odprto ob Dnevu republike, kot je bilo prvotno predvideno.

V diskusiji je sodeloval tudi tov. Mihelič, predsednik SD »Triglav«. Tudi on je poudaril pomen zimskega kopališča, govoril pa je še o problemu strokovnih kadrov in o šolskih športnih društvih ter športnih društvih na vasi. Izrazil je začudenje, da Sportna zveza Slovenije v svojem proračunu ni predvidevala športnih gradenj v kranjskem okraju, dočim je potrebe Celja, Maribora, Novega mesta in Ljubljane upoštevala. Na Kranj so torej pozabili. Verjetno zato, ker je tu dobro razvita industrija!!!

J. Z.

Pred novo sezono na smučeh

Kranjčani se marljivo pripravljajo

Kljub temu, da je do prave koledarske zimske sezone še daleč, se smučarji letos že nekaj časa marljivo pripravljajo na novo sezono. Priprave na letošnjo zimo so kot kaže od vrha pa do posameznih klubov boljše kot prejšnja leta.

Kako se pripravljajo na sezono na smučeh gorenjski smučarji in smučarke? Danes se najprej ustavimo pri SK Triglav iz Kranja. Tehnična komisija pri klubu je letos pripravila zelo obsežen načrt predsezonske vadbe. S suhim treningom so začeli že 15. avgusta in poslej dalje redno vadijo dvakrat tedensko. Člane in mladince vodi tov. Blažič, pionirja pa od 1. septembra dalje tov. Osterman. Najbolj vneto se pripravljajo še tekači pod vodstvom marljivega in požrtvovalnega trenerja Gasperja Kordeža. Pri tekačih je zlasti razveseljivo to, da so letos zelo številni in bodo dobili precej novega naraščaja. Pa tudi nekaj sprememb bo. Tekače bo zapustil Grašič, ki bo šel v JLA, medtem ko se bo od vojakov vrnil Polajnar.

Kaj pa alpinci? Le-ti dosti ne zaostajajo za tekači. Več kot 30 jih redno prihaja na treninge, nekateri pa so se v okviru zveznih priprav udeležili vodnega smučanja v Portorožu. Jutri, v nedeljo pa bodo spet šli na skupne priprave na snegu na smučišča pri Čiški koči naslednji kranjski tekmovalci: Sumi, Jenko, Jamnik, Ankeletova in Zupančičeva. Tu bodo do 13. oktobra. Trenirali pa bodo pod vodstvom tov. Magušarja. Skupno bo na treningu 16 najboljših tekmovalcev.

Po drugi strani pa se kranjski smučarji pripravljajo v teh dneh na smučarski mnogoboje, ki bo v nedeljo 9. oktobra na igrišču Tri-

glava. Prav tako pa nameravajo izvesti na Joštu tudi suhi slalom.

Največji problem so skakalci. Že nekaj let ugotavljamo, da skakalni šport v Kranju nazaduje. Za to je več vzrokov. Eden med njimi je vseskokor pomanjkanje primernih smuč. Letos kot kaže bo bolje, ker jih bo začel ponovno izdelovati tov. Debeljak s Primskovega. Omenimo še lahko, da je Debeljak lani izdelal nekaj odličnih alpskih smuč. Drug problem pa je pomanjkanje snega v Kranju in primernih skakalnic za vadbo. Vsekakor pa bi moral klub več pozornosti posvetiti skakalnemu športu, kot je doslej. Le s pravilno vzgojo naraščaja in z večjo pozornostjo skakalnemu športu pri klubu, pa bi se dalo to stanje precej izboljšati, ob dobrih zimah pa tudi spraviti na nekdanje število, ko je bilo v klubu blizu 50 skakalcev.

J. J.

ZADNJE KOLO

Jutri bo na sporedu zadnje, to je četrto kolo atletskega državnega prvenstva v B programu. Gorenjske vrste Kamna gorica, Naklo in Jesenice se bodo pomerile v Kropi, medtem ko atleti Triglava odpotujejo v Novo mesto. Mimo Kranjčanov in domačinov bo, na štiri tudi druga vrsta zagrebške Mladosti. Favorit za prvo mesto na tem tekmovanju je domača ekipa, ki z vso resnostjo računa na 11.000 točk. Kranjčani bodo nastopili oslabiljeni brez dveh najboljših: Grašiča in Korena, ki sta ošla na odsolženje vojaškega roka, zato so njihove možnosti za uspeh še manjše. Hkrati s tekmovanjem moških bo na sporedu tudi prvenstvo ženskih vrst Novega mesta in Triglava.

S.

Tekmovanje gre h kraju

Kranj - V tem mesecu bodo zaključili z enoletnim tekmovanjem pionirjev mladih zadrugnikov, ki ga je razpisala Zveza prijateljev mladine za okraj Kranj, v sodelovanju z mladinskimi organizacijami. Pred pionirskimi zadrugami in krožki stoji v tem mesecu še zadnja naloga in to sadna akcija in spraviljanje pridelkov. Za zaključek tekmo-

vanja bodo pospravili sadove svojega dela, obračunali bodo pridelek in pravilno vskladili in izvedli občne zbornice. Na njih bodo seznanili vse pionirje s svojim delom v preteklem letu. Celotni zaključek enoletnega tekmovanja pa bodo pionirji prikazali na različne načine: z razstavami, na odrednih konferencah, na raznih proslavah in ob drugih priložnostih. Tako bo z njihovim delom seznanjen širok krog ljudi.

-an

PRVI KLUB OZN

Ta teden so v Industrijski šoli »Iskra« ustanovili mladinski klub OZN, ki bo deloval v okviru Društva Ljudske republike Slovenije za Združene narode. Že na ustanovnem zboru je bilo navzočih nad 30 učencev šole, ki so pokazali za delo v klubu veliko zanimanje. Po uvodnih besedah Ervina Pečolarja, ki je obiskoval seminar za delo v teh klubih, so izvolili prvo vodstvo, ki bo skrbelo za nadaljnje delo članov. Organizirali bodo več zanimivih predavanj in se povežali s klubi v drugih krajih, prav tako pa bodo pomagali pri ustanavljanju novih klubov v kranjskem okraju, kajti v IKS so ustanovili prvega take vrste na Gorenjskem.

L. S.

re

JUTRI PRAZNOVANJE V ČESKI KOČI

Jutri slavi Češka koča pod Grintovcem 60-letnico obstoja. Za to slovesnost se Planinsko društvo Jezersko že dlje marljivo pripravlja. Praznovanje se bo pričelo v nedeljo ob 11. uri, ko bo na Vrtačih, kjer bodo namestili spominsko knjigo in žig, zavijhrala zastava. Zastopniki planinskih organizacij bodo položili šopke k spominski plošči padlih domačinov - alpinistov v NOB, spored pa se bo nato nadaljeval v koči.

K. A.

Kegljaško prvenstvo Kranja VODI RAJKO STARC

Za začetek slabi rezultati V četrtek se je pričelo na keglišču Triglava prvenstvo Kranja, na katerem nastopa kar 65 tekmovalcev. Ze prvi dan tekmovalja so nastopili najboljši, kljub temu pa so bili doseženi slabi rezultati, saj so le trije podrli več kot 800 kegljev.

Z rezultatom 841 je v vodstvu Rajko Starc pred Vladom Martelancem in Stanetom Bregarjem.

Rezultati prvega dne: Starc 841, Martelanc 822, Bregar 803, ing. Sušnik 781, Debeljak 778, Turk 776, Valentar 775, Kordež 774, L. Stružnik 774, Jereb 771, Rogelj 770 itd.

L. S.